

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

П'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №25

Стенограма пленарного засідання

19 травня 2021 року

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №25

*Стенограма пленарного засідання
19 травня 2021 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання двадцять п'яте
(Середа, 19 травня 2021 року)

Складення присяги народним депутатом України Аксьоновим А.А.	...8
Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...9
Заява депутатської фракції «Голос»	...20
Відхилення проектів постанов:	
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П)	...21, 26
«Про скасування рішення Верховної Ради України від 15 квітня 2021 року про прийняття у другому читанні та в цілому як закону України проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П1)	...21, 26
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П2)	...21, 27
«Про скасування рішення Верховної Ради України від 15.04.2021 про прийняття в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П3)	...21, 27
«Про скасування рішення Верховної Ради України від 15.04.2021 про прийняття в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П4)	...21, 27
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П5)	...21, 27

«Про скасування рішення Верховної Ради України від 15 квітня 2021 року про прийняття в другому читанні та в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П6)	...21, 27
«Про скасування рішення Верховної Ради України від 15.04.2021 року про прийняття в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П7)	...21, 27
«Про скасування рішення Верховної Ради України від 15.04.2021 про прийняття в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П8)	...21, 27
«Про скасування рішення Верховної Ради України від 15 квітня 2021 року про прийняття в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П9)	...21, 27
«Про скасування рішення Верховної Ради України від 15.04.2021 року про прийняття в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П10)	...21, 27
«Про скасування рішення Верховної Ради України від 15.04.2021 року про прийняття в цілому як закону України проекту Закону України «Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535-П11)	...21, 28
«Про скасування рішення Верховної Ради України від 28.04.2021 р. про прийняття у другому читанні та в цілому як закону проекту Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П)	...28, 38
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П1)	...38

- «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П2) ...29, 38
- «Про скасування рішення Верховної Ради України від 28 квітня 2021 року про прийняття у другому читанні та в цілому як закону України проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П3) ...38
- «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П4) ...38
- «Про скасування рішення Верховної Ради України від 28 квітня 2021 року про прийняття в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П5) ...31, 39
- «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П6) ...30, 39
- «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П7) ...31, 39
- «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П8) ...32, 39

«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П9)	...39
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П10)	...39
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П11)	...33, 39
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізмів виведення банків з ринку та задоволення вимог кредиторів цих банків»	...40
Прийняття рішень про внесення змін до порядку розгляду питань на пленарному засіданні	...46, 54
Внесення змін до Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» для відновлення законних прав і свобод громадян щодо управління власним майном та отримання кредитних послуг	...47
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо використання майна ліквідованих комунальних закладів середньої освіти у сільській місцевості»	...48
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя»	...55

Заява депутатської фракції «Європейська солідарність»	...60
Відхилення проекту Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих протиправних дій посадових осіб, що могли призвести до уникнення кримінальної відповідальності членами «приватної військової компанії Вагнера» та нанесення шкоди національним інтересам України»	...61
Прийняття Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій представників органів державної влади та інших осіб, що могли сприяти порушенню державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності України і становити загрозу національній безпеці України»	...67

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
19 травня 2021 року, 10 година*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати та гості Верховної Ради України! Шановні народні депутати, прошу вас підготуватися до електронної реєстрації. Нагадую, що після початку реєстрації необхідно доторкнутися до сенсорної кнопки, не відпускаючи її, натиснути на зелену кнопку «За» та утримувати одночасно ці дві кнопки до кінця реєстрації, тобто до появи результатів на табло.

Шановні народні депутати, ви готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 196 народних депутатів України. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні колеги, у мене прохання до керівників фракцій і груп, перед тим як ми розпочнемо сьогоднішнє засідання, на 15 хвилин зібратися в мене для обговорення одного питання. Будь ласка, якщо можна.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, доброго дня ще раз! Ми завершили нараду з керівниками фракцій і груп. Як ви бачили, перше питання в порядку денному – складення присяги народним депутатом України.

Шановні колеги, розуміючи всю контроверсійність цього питання та різні речі, які звучали в ефірах, я повідомив керівників депутатських фракцій і груп, а також повідомляю зал, що вчора звернувся до Апарату Верховної Ради України із запитанням: чи є якісь юридичні підстави, які заважають пану Аксьонову Андрію Анатолійовичу сьогодні скласти присягу народного депутата України? Офіційна відповідь у мене в руках.

Враховуючи зазначене і беручи до уваги, що Постанова Центральної виборчої комісії «Про реєстрацію народного депутата України Аксьонова А.А., обраного на проміжних виборах народного депутата України 28 березня 2021 року в одномандатному виборчому окрузі № 50» від 27 квітня 2021 року № 165 подана до Верховної Ради України та відповідно тимчасове посвідчення народного депутата України видане Центральною виборчою комісією, що є підставою для складення обраною особою присяги народного депутата України, юридичних підстав для недопущення розгляду цього питання в мене немає.

Отже, шановні колеги народні депутати, 27 квітня 2021 року Центральна виборча комісія зареєструвала народного депутата України, обраного на проміжних виборах народного депутата України 28 березня 2021 року в одномандатному виборчому окрузі № 50, Аксьонова Андрія Анатолійовича.

Відповідно до статті 79 Конституції України перед вступом на посаду народні депутати України складають присягу перед Верховною Радою України.

Для складення присяги на трибуну запрошується народний депутат України Аксьонов Андрій Анатолійович. Будь ласка. Оскільки трибуну заблоковано, будь ласка, увімкніть мікрофон з місця.

АКСЬОНОВ А.А., народний депутат України (одномандатний виборчий округ № 50, Донецька область, політична партія «Порядок»). «Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу.

Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників» (У залі скандують: «Ганьба! Ганьба!»).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, слово надається заступнику Голови Верховної Ради України Олені Костянтинівні Кондратюк.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, доброго дня! Дозвольте мені теж сказати пару слів від президії Верховної Ради України. Складення присяги народним депутатом Аксьоновим, що зараз відбулося, це справді контроверсійне питання.

Прошу вважати мій виступ публічним запитом до Голови Служби безпеки України про те, чи дійсно пан Аксьонов володіє паспортом іншої країни. Відповідно ми просимо дати нам офіційне роз'яснення з цього питання, про що я обов'язково поінформую зал Верховної Ради України, кожного народного депутата.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України у середу ми маємо 30 хвилин для оголошень, заяв, повідомлень народних депутатів України. Прошу народних депутатів записатися на виступи. Шановні колеги, записуємося.

Слово надається народному депутату Скорику Миколі Леонідовичу, політична партія «Опозиційна платформа – За життя».

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна президіє! Шановні колеги! Шановні громадяни України! Фактично два роки тому на цій трибуні стояв Президент України і складав присягу. Я мав честь як народний депутат України попереднього скликання бути присутнім у залі і слухати все те, що говорив Володимир Олександрович, за якого я в другому турі виборів віддав свій голос. Він обіцяв виконати всі передвиборчі обіцянки, з якими ішов на вибори. Це насамперед питання відновлення миру і територіальної цілісності нашої держави, зниження тарифів і боротьба з бідністю, розвиток економіки та багато інших.

На жаль, через два роки ми бачимо зовсім інше: досягненнями стали так звані закони про гральний бізнес і про ринок сільськогосподарської землі, зовсім не контрольована бандитська приватизація, Верховна Рада України навіть позбавлена контрольної функції щодо цієї приватизації. Усе це вважається досягненнями чинної влади.

Президент мав би зрозуміти, що на нього було покладено серйозну відповідальність і люди чекали абсолютно іншого, а натомість він говорить про досягнення, яких немає. Ми бачимо, як влада, замість того щоб виконувати передвиборчі обіцянки, розгорнула тотальну боротьбу з опозицією, з нашою політичною силою «Опозиційна платформа – За життя», з одним із її лідерів – Віктором Медведчуком.

Наша політична сила «Опозиційна платформа – За життя» вважає, що влада ще має час і розуміння своєї відповідальності перед країною. Вона повинна: припинити політичні репресії, продемонструвати суспільству і всьому світу політичну волю до відновлення миру на Донбасі, знизити тарифи для наших громадян, відновити економіку, усунути зовнішнє управління нашою державою. Якщо всього цього не буде зроблено, якщо ми спостерігатимемо за тим, що, наприклад, щойно відбулося на цій трибуні: абсолютна неповага до колег, до Верховної Ради України, то я вбачаю дуже песимістичні перспективи для нашої держави, а я тут народився, виріс і бачу майбутнє своїх дітей саме в Україні.

Від Президента України, від Верховної Ради України залежить майбутнє нашої держави. Ми маємо зрозуміти, що ця, скажімо, друга річниця перебування Президента на своїй посаді має стати початком для виправлення помилок попередніх двох років.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Кисилевському Дмитру Давидовичу, замість народного депутата Каптелова. Будь ласка.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 24, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, доброго дня! Минулого тижня сталася непересічна подія: Україна підписала угоду з Францією щодо закупівлі локомотивів. Вона показова тим, що в ній є вимога локалізації виробництва на рівні 35 відсотків. Це означає, що ми не просто віддамо гроші за імпортні товари, а що українські підприємства поставлятимуть 35 відсотків запчастин, робіт і послуг для цих локомотивів. Тисячі українських виробників та інженерів отримають роботу і заробітну плату, а міста і державний бюджет матимуть додаткові надходження. Це робочі місця і податки у нас тут, в Україні, а не десь за кордоном.

Я ще не бачив тексту угоди, але офіційні особи з української і французької сторін зробили відповідні заяви. Ми очікуємо цю угоду у Верховній Раді України для ратифікації. Перекоаний, що за умови чітко виписаних вимог щодо локалізації ця угода може бути підтримана, причому локалізації саме виробництва, а не обслуговування чи ще чогось. Закликаю всіх пильнувати, щоб ці вимоги щодо локалізації були чітко виписані в контракті між суб'єктами господарювання.

На сьогодні українські підприємства здатні здійснювати локалізацію локомотивів на рівні до 55 відсотків, тож виконання цього контракту не межа можливостей українських машинобудівників. Виробниче навчання і досвід кооперації з французьким виробником будуть сприяти їх модернізації.

Маю відзначити, що спочатку французька компанія пропонувала локалізацію на рівні лише 15 відсотків, про це Міністерство інфраструктури України повідомило у відповідь на моє депутатське звернення, але під час переговорів вдалося підвищити ступінь локалізації до 35 відсотків.

Дуже показово, колеги, що ті, хто відповідає за співпрацю з європейськими партнерами, вважали і вважають, що локалізація неможлива і європейські партнери начебто проти цього. А Міністерство внутрішніх справ України, яке проводило ці переговори за активної позиції голів парламентських комітетів з питань економічного розвитку і транспорту та інфраструктури, довело, що – ні, таке можливо, і домоглося укладення угоди, яка вигідна для обох сторін.

Крім того, міністр економіки, фінансів та відновлення Франції у своєму інтерв'ю зазначив, що вимоги Президента України щодо локалізації виробництва в Україні законні і Україна має право вимагати локалізації. Він підтвердив це абсолютно практичним кроком, приїхавши до Києва і підписавши відповідну угоду.

Колеги, яких ще сигналів нам не вистачає, щоб нарешті внести на розгляд залу законопроект про локалізацію? Уже навіть французький міністр приїхав до нас і сказав, що локалізація – це нормально. Перекоаний, що ми або маємо навчитися поважати себе як країну, своїх виробників, інженерів і працівників, запровадивши локалізацію як обов'язкову вимогу під час здійснення державних

закупівель, або продовжимо нехтувати їх працею, робочими місцями і даватимемо за гроші українських платників податків роботу громадянам інших країн. Вибір за нами, колеги.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Ісаєнку Дмитру Валерійовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

ІСАЄНКО Д.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Шуфричу Нестору Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний головуєчий! Шановні колеги! Два роки президентства Зеленського. Багато з нас, навіть політичних опонентів, у другому турі виборів підтримали Зеленського, щоб не залишився при владі «папереднік». І що ми отримали? Давайте відверто говорити – два роки розчарувань. Миру немає, перспективи завершення конфлікту на Донбасі ми сьогодні, на жаль, не бачимо. Пенсії – на мізерному рівні: розмір мінімальної пенсії становить 1 тисячу 769 гривень. Це вирок владі. Тарифи в цьому році підвищили вже на 30 відсотків. Кількість людей, які мали б право отримати субсидії, за ці два роки зменшилася на 1 мільйон 100 тисяч, обсяг субсидій зменшився вдвічі. Невже українці стали жити краще, що зараз влада позбавляє їх навіть такої мізерної підтримки? Ми бачимо загальний занепад.

Влада сховалася за COVID-19. Що ми маємо з COVID-19? Ляшко, якого завтра ви будете за вуха і все, що можливо, протягувати на посаду міністра охорони здоров'я, розказував нам рік тому: «все хорошо, прекрасная маркиза», у нас особливі умови, ми – особливий народ, який має особливий імунітет, нічого не треба. Гроші, які ми виділили – 2,4 мільярда доларів (66 мільярдів гривень), закопали в асфальт. От в асфальт і закопали здоров'я українців. Сьогодні ми серед перших за рівнем смертності, і це вже злочин проти свого народу.

Що ж робить влада? Побачивши, що рейтинг за ці два роки обвалився в три рази, вона починає не виправляти свої помилки, не служити народу (як є у вашій назві), а переслідувати журналістів і опозицію. Ну, испугали ежика... Ми все це переживали. Те, що сьогодні переслідується наш лідер Віктор Медведчук, є ще однією системною ознакою переслідування політиків, які не поділяють курсу влади. До речі, нині курсу влади не поділяють 80 відсотків наших

громадян, а 20 – вже просто не розуміють, про що йдеться. Тому, якщо ви людей, які з вами не погоджуються, оголошуєте ворогами народу, то ви самі є ворогами свого народу, назвою якого прикриваєтеся.

Тому сьогодні ми бажаємо вам: ідіть у відставку. Оце й буде підсумок вашої дворічної роботи.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Савчук Оксані Василівні, позафракційна. Будь ласка.

САВЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода», Івано-Франківщина. Знаєте, я сьогодні чула в парламенті слово «ганьба» щодо тих депутатів, яких не сприймає український народ. Присяги зараз не було. Присяга – це клятва людини в цьому парламенті на вірність Богові та Україні. Сьогодні в нас немає нового народного депутата, тому що не можуть громадяни з російськими паспортами бути парламентаріями. І нині, як ніколи, на часі прийняття проекту закону про колабораціонізм. Чому ми його не бачимо в цьому залі? Я звертаюся до всіх: чому ми не бачимо в парламенті проекту закону про державних зрадників? Якщо б ми з вами його прийняли ще два місяці тому, коли всі активно про це говорили, то зараз нові депутати-перевертні не стояли б у цьому сесійному залі.

Вимагаємо, щоб в оперативному порядку на засіданні комітету розглянули ці законопроекти і ми їх прийняли, тому що вони вкрай необхідні країні.

І серед таких людей, за яких ви тут боретеся, Медведчук.

Я вчора зареєструвала законопроект [№ 5505](#), де чітко вказано, якщо людина обвинувачується в державній зраді, то до неї в жодному разі не може бути застосовано такий запобіжний захід, як домашній арешт. Виключно пряма дорога до слідчого ізолятора. Тому що ті, хто вчинив будь-яку спробу здійснити державну зраду, повинні бути покарані і не мають за ними ходити натовпи всяких охоронців! Вони мають сидіти в СІЗО, за ґратами, тому що найгірше, що може зробити представник парламенту, це вчинити державну зраду.

Хочу, якщо ми говоримо про якийсь розвиток... Який може бути розвиток української економіки, коли в нас засіли такі, знаєте, заслані козачки, які видають усю нашу інформацію.

Ми говоримо про міністрів. То нехай тут звітує міністр оборони, який вже так нагадувався, що просто, розумієте, соромно за тих хлопців, які сьогодні стоять в окопах, а їм соромно за цього міністра. Тому наступний, хто має бути відправлений у відставку, як кажуть, «давай, до побачення!», це міністр оборони. І це питання нам теж треба порушувати.

І ще наостанок щодо питання територіальної оборони. Доки ми разом не зможемо об'єднатися, вигнати геть тих державних зрадників, які мають бути за

гратами, і не візьмемося за нашу справжню державну оборону, доти ми будемо слабкими. І жоден міністр економіки чи будь-який інший не врятує нашу країну.

Тому тримаємося, об'єднуємося і переможемо тих перевертнів, які намагаються зобразити із себе жертв. Вони – не жертви, вони – злочинці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Жупанину Андрію Вікторовичу, фракція «Слуга народу».

ЖУПАНИН А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги! Нафта, газ, залізна руда, золото, літій – це корисні копалини, якими багата територія України. Відповідно до Конституції України власником землі та надр є громадяни України, а розпорядження цими ресурсами від імені та в інтересах народу України здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Чи задумувалися ви, наскільки прозорою є діяльність з видобутку корисних копалин в Україні? Чи знає народ України, скільки тонн залізної руди та нафти або кубічних метрів природного газу було видобуто в Україні за останні п'ять років? Чи знають громадяни України, скільки рент, податків, зокрема податку на прибуток і податку на додану вартість, було сплачено видобувними компаніями в Україні у 2020 році?

Нафта, газ, залізна руда, золото, літій – це корисні копалини, з якими найбільше асоціюється корупція не лише в Україні, а й в усьому світі. Наведу декілька прикладів.

У 2016 році стало відомо, що компанія *Shell* купила нафтоносне родовище в Нігерії за рекордні 1,1 мільярда доларів. Скільки грошей з цієї суми отримав державний бюджет Нігерії? Ані копійки. Чому? Тому що власником і продавцем цього родовища виступила компанія колишнього міністра енергетики Нігерії.

Цьогоріч стало відомо, що діамантовий магнат Бені Штейнмец у 2006 році заплатив дружині Президента Гвінеї 8,5 мільйона доларів хабара за отримання права користування одним із найбільших у світі родовищ залізної руди.

Подібних справ можна назвати безліч. Аргентина, Бразилія, Танзанія – географія корупції у сфері користування надрами дуже широка.

Варто відзначити, що у 2018 році Україна долучилася до світової ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях. Ми навіть внесли зміни до українського законодавства та забезпечили прозоріше користування надрами на території України. Однак за останні три роки з'явилися певні прогалини, і недобросовісні компанії використовують їх для того, щоб приховувати інформацію про свою діяльність з видобутку та користування українськими надрами. Саме для того, щоб усунути ці прогалини, ми розробили законопроект [№ 3790](#), і Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг уже ухвалив рішення рекомендувати прийняти його в першому читанні за основу.

Нафта, газ, залізна руда, золото, літій. Український народ має право знати, хто та на яких умовах користується українськими надрами. Закликаю керівництво парламенту внести законопроект № 3790 до порядку денного найближчого пленарного засідання Верховної Ради України.

Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Білозір Ларисі Миколаївні, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Вінниччина, група «Довіра». Шановний пане головуєчий! Шановні виборці! Шановні колеги! У цивілізованих країнах люди похилого віку проводять час, подорожуючи світом. З 1 вересня завдяки уряду та Міністерству соціальної політики України наші пенсіонери теж зможуть подорожувати, тільки в пошуках банкоматів. Це таке чергове покращення від міністерства.

Крім того, що в нас мізерні виплати для наших пенсіонерів, що фактично не здатні забезпечити людський рівень життя, тепер вони для отримання цієї мізерної пенсії повинні їхати за 30-50 кілометрів розбитими дорогами до найближчого банкомата в період карантину, коли вони мали б перебувати вдома і не наражати себе на небезпеку. Уявіть, вони приїжджають, а банкомат не працює чи відсутні гроші, чи вимкнене світло, чи елементарно не можуть цього зробити. Як тоді діяти людям, які здолали цю відстань? Ще й нікуди не подівся коронавірус.

Намагаючись зекономити на послугах «Укрпошти», яка підвищила в півтора разу тарифи, постановою уряду № 277 передбачається, що з вересня пенсійні та соціальні виплати будуть нараховуватися громадянам виключно на банківські картки, за винятком, звісно, пенсіонерів від 80 років, осіб з інвалідністю I групи, осіб, які не можуть себе обслуговувати (три категорії).

Чомусь уряд не звернув уваги, що 3,5 мільйона пенсіонерів, які отримують пенсію вдома, проживають у селах, селищах, містечках, де просто відсутні відділення банку чи банкомати, а там, де вони ще залишилися, їх продовжують закривати. Ми маємо понад 27 тисяч населених пунктів, де немає банкоматів і банків.

Уже багато років «Укрпошта», покриваючи 100 відсотків населених пунктів, забезпечує своєчасну доставку пенсій, а також надає роботу більше ніж 10 тисячам листонош. Чи подумав уряд, що буде з людьми, які втратять роботу? У всіх цивілізованих країнах політики працюють в інтересах таких груп населення і їх потреб, на це спрямовано їх діяльність. А в нас усе роблять навпаки, щоб тільки погіршити життя цих людей.

Закликаю уряд терміново переглянути цю постанову № 277 і не створювати колапс з 1 вересня, коли може бути вже четверта хвиля коронавірусу. Цю ситуацію треба негайно виправляти.

Народні депутати з групи «Довіра» направили це звернення і будуть контролювати, щоб Міністерство соціальної політики України припинило знущатися над пенсіонерами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Данілову Віталію Богдановичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

Івченко Вадим Євгенович.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, знаєте, цинізму деяких дій влади немає меж. Півроку тому з цієї трибуни лідер партії «Батьківщина» говорила, що ми чекаємо закон про народовладдя. Ми чекаємо, тому що люди врешті-решт мають сказати своє слово щодо ключових питань, які сьогодні турбують українське суспільство. Ми говорили, що парламент має можливість знизити тарифи. Зараз ми можемо, прийнявши закон про те, що газ власного видобутку має йти на потреби безпосередньо домогосподарств і фізичних осіб, частково вирішити питання завищених тарифів на газ.

Ми говорили про те, що на сьогодні стратегічно важливо підійти так до відкриття ринку землі, щоб не страждали українське село, українські фермери, українські товаровиробники. Ми маємо забезпечити такий обіг земель, щоб насамперед захистити їх, надати їм фінансові інструменти і всі можливості бути учасниками цього ринку. Чотири мільйони людей, які фактично виробляють аграрну продукцію, не зареєстровані як товаровиробники, тому вони не будуть брати кредити і не стануть учасниками ринку. А це село, 4 мільйони людей із села не зможуть бути конкурентами тим спекулянтам, яких ви запропонували у відповідних своїх законопроектах.

Колеги, щодо стратегічної власності. Досі немає закону про перелік об'єктів, заборонених до приватизації. Я вже не кажу про те, що обіцяні закони про створення Фонду розвитку сільських територій, про підтримку фермерства, як ми пропонували, прямими грошима, щоб ці фермери, які хоча б зареєстровані, могли бути учасниками відповідного ринку землі...

Колеги, і що робить влада? Влада збирає в селищі міського типу Васильківка Синельниківського району Дніпропетровської області велику кількість ініціативних груп. Як ви собі уявляєте, з одного місця 60 людей збиратимуть по всій країні 3 мільйони підписів за 90 днів? Як це можливо? А потім Центральна виборча комісія реєструє такі ініціативні групи. Для чого тоді ми голосували

закон про народовладдя? Чого ми обманюємо громадян України, вводимо їх в оману, що будемо з ними радитися, коли не хочемо, щоб пряме народовладдя було в Україні? І це робить влада.

Партія «Батьківщина» в суботу допомагає зібратися великій кількості людей – 10 тисяч, – які стануть учасниками ініціативної групи. Приєднуйтеся. Ми будемо добиватися проведення референдуму щодо ринку землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Климпуш-Цинцадзе Іванні Орестівні, фракція «Європейська солідарність».

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., *голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Знаєте, днями Україна відзначала День Європи. І дивлячись на ті виступи, обіцянки і гасла, які були виголошені нашою владою в День Європи, я абсолютно від них у захопленні. Я в захопленні від того, що влада декларує бажання членства України в Європейському Союзі. Тільки є одне велике «але». Латиною це «*acta, non verba*», українською – «справи, а не слова».

Колеги, невже хтось у цьому залі чи в нашому українському суспільстві вважає, що використання Ради національної безпеки і оборони України у ролі судової влади – це шлях до Європи? Невже хтось у цьому залі чи в українському суспільстві вважає, що зміна законодавства під своїх суддів Конституційного Суду України – це реальний шлях до Європи? Невже хтось вважає, що відсутність прозорих конкурсів на посади в антикорупційних інституціях – це дійсно шлях до Європи? Невже хтось вважає, що знищення належного корпоративного управління, зокрема, в НАК «Нафтогаз України» – це дійсно шлях до Європи? Я вже не кажу про переслідування політичної опозиції, про так зване регулювання ринку пального та багато іншого. Сподіваюся, що чесні люди, зокрема і в цьому залі, можуть дати чесну відповідь: це не шлях до Європи.

Якщо раніше можна було назвати дії нашої влади щодо європейської інтеграції євроімітацією, то сьогодні це можна назвати виключно євродезінтеграцією. Знаєте, коли маленьким діткам затуляють очі, вони думають, що їх немає. Так от, наші підлітки у владі не розуміють ані натяків, ані дипломатичних висловлювань, ані дипломатичної мови. Наші підлітки у владі вважають, що за красивими гаслами та гарними обіцянками ніхто не помітить їх реальних дій. Саме тому, колеги, на мою думку, ми сьогодні набагато далі від Європи, ніж були два роки тому, коли ця команда прийшла до влади.

Колеги, звертаюся до вас: уже час нарешті визнати проблему, час перейти від слів і гасел до діла, час зрозуміти, що треба, справді, виконувати своє домашнє завдання задля того, щоб реалізувати стратегічну ціль, яку закріплено в Конституції України, а саме – членство в Європейському Союзі та НАТО.

Сподіваюся, що ви нарешті відкриєте очі і почнете діяти відповідно до Конституції України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Богуцькій Єлизаветі Петрівні, фракція політичної партії «Слуга народу».

БОГУЦЬКА Є.П., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги-депутати, те, що сьогодні відбулося у нас тут, у Верховній Раді, з цією присягою нового народного депутата – це ганьба, зокрема, нашій Верховній Раді України, ганьба Службі безпеки України, яка не заперечила, щоб ця людина обиралася до Верховної Ради України. Можливо, колись його кримський тезко Сергій Аксьонов теж буде обиратися, а ми також сидітимемо тут і мовчатимемо, тому що не знайдемо підстав для того, щоб його не було обрано.

Як взагалі може бути, щоб людина, яка отримала російський паспорт уже в окупованому Криму, була народним депутатом України у Верховній Раді? Розумію, чому ми не вийшли, тому що трибуну зайняли представники фракції «Європейська солідарність». Розумію, чому ми сиділи і лише декілька народних депутатів підтримували аплодисментами те, що не давали можливості скласти присягу цій людині з трибуни Верховної Ради України. Але я не розумію, чого ми всі мовчимо проти того, що така російська навала взагалі привертає до себе увагу, навіть не на трибуні Верховної Ради, а десь з місця складаючи присягу, водночас ми чуємо, що немає юридичних підстав...

У мене немає слів. Це просто обурення, яке я хочу, щоб ви всі почули. Це обурення людини, яка вимушена була виїхати з Криму саме тому, що Росія прийшла, окупувала Крим і не дала людям... До речі, вчора був день вшанування пам'яті жертв депортації кримських татар, і тут присутні кримські татари, які виїхали з Криму саме тому, що Росія його окупувала. Росія, яка проводить політику Радянського Союзу, який сприяв тому і зробив все для того, щоб кримські татари виїхали, навіть не самі, а їх виселили з Криму в 1944 році. І ми з вами це зараз так спокійно приймаємо. У мене просто немає слів!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо вам.

Слово надається народному депутату Євтушку Сергію Миколайовичу. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ,

політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина», Рівненщина. Безумовно, шановні колеги, найгострішим і контроверсійним питанням в Україні зараз є позбавлення українців володіння своєю стратегічною власністю – сільськогосподарською землею. Про це говорив мій колега Вадим Івченко у своєму виступі і закликав разом із партією «Батьківщина», разом із асоціаціями фермерів України долучитися до створення ініціативної групи, збір якої відбудеться в суботу під Києвом о 12 годині.

Що робить влада із поселенською мережею? Тут я хочу паралельно порушити ще одне питання – як знищується наше село.

Субвенція на освіту, на освітян. Якою механікою було запроваджено формулу для нарахування цієї субвенції для тих міст, до яких в об'єднанні територіальні громади об'єдналися села. Нагадаю, якщо в селі закрити школу, то село зникає. Так от, на сьогодні не вистачає цих коштів, цієї субвенції для виплати не те що за престижність або тих нещасних відсотків доплати за класне керівництво чи перевірку зошитів, а навіть на заробітну плату нашим вчителям.

Хочу сказати представникам фракції «Голос». Ви критикували міністра освіти і науки Сергія Шкарлета, говорили, що він – плагіатор. Ні, він не тільки плагіатор. Він увійде в історію як людина, яка знищує, закриває школи на селі, він не тільки плагіатор.

Тому сьогодні, вважаю, що кожен із народних депутатів повинен привернути увагу до цього вкрай важливого питання щодо нарахування освітньої субвенції і дати можливість не тільки отримувати заробітну плату нашим вчителям, але й ті копійчані надбавки, зокрема за престижність, класне керівництво, перевірку зошитів. Адже вони однаково виплачують ці гроші, спрямовують їх до школи, коли випускають певні брошури чи ще на якісь речі.

У яких обставинах зараз перебувають керівники об'єднаних територіальних громад? Дуже складних, тому що міністерство, знову-таки акцентую на цьому увагу, коли розраховувало ці формульні механічні виплати, передбачаючи дефіцит цієї субвенції, поклато на плечі нових керівників об'єднаних територіальних громад всю відповідальність і спонукало їх, не даючи вдосталь субвенції на об'єднані територіальні громади, закривати школи.

У мене лист одного з керівництв районної державної адміністрації, де чітко зазначається, що на виконання протокольних доручень за наслідками наради в обласній державній адміністрації виконками зобов'язують закривати, оптимізувати школи. Міські голови, не робіть цього, не закривайте школи!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили... *(Шум у залі)*.

Перепрошую, друзі, давайте одразу стосовно реплік. Прошу звернути увагу всіх народних депутатів на те, що я особисто звернувся до регламентного комітету за роз'ясненням положень Регламенту Верховної Ради України щодо

реплік. Так от, відкрийте вашу пошту, там є перелік підстав, коли може надаватися репліка.

Вас було згадано в максимально позитивному контексті. Тому я дуже прошу, давайте все-таки керуватися... Ознайомтеся із висновком, а тоді ми перейдемо до дискусії.

Шановні колеги, ми завершили виступи народних депутатів. Перелік питань, що пропонуються сьогодні для обговорення і прийняття рішень вам надано, переходимо до їх розгляду. Перепрошую, ми не переходимо до розгляду питань.

Надійшла заява від двох фракцій з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Слово надається народній депутатці Соломії Бобровській. Будь ласка, пані Соломіє.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Знаєте, така ганьба на восьмий рік війни (і для мене особисто, адже я з 2014 року їжджу і бачу, що відбувається на сході) – це складення присяги громадянином Російської Федерації, про що неодноразово мною та іншими колегами з Верховної Ради України повідомлялося пану Івану Баканову. Такі речі є не просто неприпустимими – це страшний сон, якого, напевно, ніхто із нас не міг навіть уявити.

Думаю, що нам слід, насправді, колеги, консолідуватися і, «слути народу», звертаюся насамперед до вас, попросити Голову Служби безпеки України пана Баканова прийти до Верховної Ради України із звітом і пояснити нам, що відбувається.

Прекрасно говорити на весь світ, що в нас потенційна загроза і можливість ескалації на сході, але давайте подивимося, що робиться всередині. І одна річ, на яку ми не звертаємо уваги, на жаль, бо займаємося якимись іншими справами – це питання санкційної політики.

Ми бачимо, як радіють громадяни України рішенням, що приймає Рада національної безпеки і оборони України, але існує запитання: чи правомірно накладати санкції на громадян України? Представниками нашої фракції, монобільшості та інших фракцій було зареєстровано низку законопроектів, які стосуються упорядкування санкційної політики.

У мене прохання: давайте припинимо хаос і адекватно та нормально відповідно до Кримінального кодексу України будемо нарешті наводити порядок щодо тих громадян, які сьогодні мають підпадати під санкції.

Знаєте, сьогодні хочу вам повідомити й іншу деталь. Мені на очі потрапила дуже цікава річ: коли ми уникаємо громадян Російської Федерації, проте кпинимо громадян держави Україна.

Як виявилось, за перший квартал Національний банк України рефінансував так званий «Перший інвестиційний банк». За цей перший квартал вони отримують 235 мільйонів гривень. Ви знаєте, хто там мажоритарний акціонер? А ним є громадянин Російської Федерації Євген Гінер, який є не просто російським олігархом, але й має у власності 49 відсотків компанії «Технопром-експорт», що входить у величезний холдинг «Ростех». Хто не знає, що таке «Ростех» і мало слідкує за тим, що відбувається «за поребриком», поясню, що це корпорація, яка виробляє, розробляє, експортує і продає зброю. І ось у такий спосіб ми фактично фінансуємо, через те, що Служба безпеки України закриває очі, зокрема, на повідомлення, доповіді та листи щодо подібних історій, чужу армію і водночас просимо в інших країн фінансово і технічно допомогти нашій українській армії.

Шановні колеги, «Ростех» перебуває під санкціями України і Сполучених Штатів Америки. Прошу Раду національної безпеки і оборони України звернути на це увагу і Службу безпеки України застосувати все-таки санкції до пана Євгена Гінера, який фактично викачує гроші з державного бюджету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Соломіє.

Шановні колеги, тепер ми вже точно переходимо до розгляду питань, їх перелік ви маєте.

Ми вчора завершили розгляд усіх проектів постанов і заслухали виступи усіх доповідачів.

Тепер за результатами обговорення в комітеті я запрошую до слова голову Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Кальченка Сергія Віталійовича. Він виступить стосовно всіх проектів постанов, від [№ 4535-П](#) і до [№ 4535-П11](#). Будь ласка, Сергію Віталійовичу.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув усі 12 проектів постанов про скасування рішення парламенту від 15 квітня цього року про прийняття в другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» (№ 4535), які були внесені

народними депутатами: Тимошенко, Пузійчуком, Цимбалюком, Геращенко, Герасимовим, Кириленком, Власенком, Климпуш-Цинцадзе та Фріз, Фединою, Івченком, Сюмар і Суховим.

Цими проектами постанов пропонується скасувати рішення парламенту про прийняття в другому читанні та в цілому проекту закону № 4535 на підставі того, що, як вказують автори проектів постанов у пояснювальних записках, розгляд цього законопроекту та ухвалення щодо нього рішення відбулися із порушенням вимог Регламенту Верховної Ради України, зокрема статті 116.

Регламентний комітет ухвалив висновки щодо всіх цих 12 проектів постанов і рекомендував парламенту визначитися шляхом голосування щодо їх прийняття або відхилення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати це питання? Є. Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, ми закликаємо вас до конструктиву. Є теми, навколо яких сесійний зал має об'єднуватися, насамперед це успішні реформи. Навіть опоненти нашої команди, а зараз це монобільшість, не будуть сперечатися із тим, що реформа децентралізації була однією із найважливіших для України. Завдяки децентралізації регіони отримали більше бюджетних повноважень, більше сили, більше можливостей. Сьогодні ж ви вбиваєте реформу децентралізації, коли, по суті, забороняєте виборність старост і говорите про те, що місто має право саме обирати собі голову, а село – це якийсь другий сорт і йому старосту будуть призначати.

Друзі, не діліть Україну на сорти! Так робив Янукович у 2003-2004 роках, і для нього це погано закінчилося. І місто, і село, і об'єднані територіальні громади – усі мають право обирати свого слугу, усі мають право обирати свого

керівника. Ми просимо вас підтримати ці проекти постанов. Ідеться про дуже важливу норму – про обрання старост. Ну, не можна їх призначати! Це перше.

І, друзі, друге. Ми з повагою, насправді, ставимося до пані Совгирі. У вас же є 250 голосів. Навіщо ви її принижуйте? Навіщо ви в проект закону про старост внесли норму щодо Конституційного Суду України? Навіщо ви принижуйте пані Совгирю? Ну, як же так? Фракція «Європейська солідарність» захищає вашу колегу, а ви знищуєте її репутацію на старті і робите все для того, щоб вона була нелегітимною, коли ви її оберете до Конституційного Суду України. Що ви робите?

Ми закликаємо вашу дурню, яку ви вчинили, коли проголосували цей закон, де поєднали имения, наводнення, рога, копыта, Конституційний Суд України, об'єднані територіальні громади, старост, просто скасувати. Скасувати голосуванням. А потім доопрацювати проект закону і вдосконалити інститут старост, але залишити право українцям і в місті, і в селі обирати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Заремському Максиму Валентиновичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський Федір Володимирович. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, учора й сьогодні ми чуємо дуже багато цікавих виступів щодо закону про інститут старост. Якщо проаналізувати зміст цих виступів, то абсолютно очевидні маніпуляції з боку наших політичних опонентів. У чому суть маніпуляцій, колеги?

Проекти постанов, які ми зараз розглядаємо, про скасування результатів голосування щодо закону, що стосується порядку завершення процесів децентралізації на рівні сіл... Якщо ми хочемо, щоб у кожному селі були політична складова і політичні дискусії між селом та об'єднаною територіальною громадою, то давайте забезпечимо виборність старост.

Територіальна громада обирає свій представницький орган, і саме він як представник територіальної громади у повній відповідності із Конституцією України призначає старост, для того щоб забезпечувати найефективніше регулювання і функціонування органів місцевого самоврядування.

Стосовно страшилок про гвалтування Регламенту Верховної Ради України і Конституції України, то парадокс і комічність ситуації, шановні колеги, у тому, що ті, хто найбільше кричить, раніше самі під час розгляду питань у попередніх

скликаннях Верховної Ради України дуже цікавими реверансами досягали саме таких цілей. Зокрема, коли ухвалювався Закон України «Про Конституційний Суд України», дивним чином між першим і другим читаннями було змінено процедуру обрання Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини саме за ініціативою тієї фракції, представники якої найбільше кричать про неконституційність і про гвалтування. А інша фракція, представники якої кричать, має згадати, що суддя Конституційного Суду України (з цієї фракції) склав присягу, будучи народним депутатом України. І це чомусь ні в кого не викликало жодних заперечень.

Тому давайте не спекулювати і не вводити громадян в оману. Немає підстав для скасування цього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Федоре Володимировичу.

Слово надається Нестору Івановичу Шуфричу, фракція «Опозиційна платформа – За життя».

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги! Щодо спекуляцій. Я уважно спостерігав, як уже нашого колегу не допустили до трибуни зачитати текст присяги. Дивлюся і думаю: чи я щось не розумію? Виходять «слуги народу», кричать про якийсь інший паспорт, про наявність російського громадянства. Алло, гараж, а Президент України не ваш? Президенту потрібно лише підписати один указ про позбавлення громадянства – і не було б цього цирку тут.

Одна справа, коли дві опозиційні фракції це роблять, кричать про це, а друга – коли монобільшість говорить, що в них претензії до того, що нібито громадянин іншої держави став народним депутатом України. Так підіть до Президента і поясніть йому: якщо це правда, то нехай підписує указ, а якщо неправда, то мовчіть і не треба про це галасувати.

Така сама ситуація із старостами. Уже все – об'єднали необ'єднане, люди заплуталися. Позбавили реальних ресурсів наші села, справді позбавили. Зараз люди бачать, що вони мали до цих об'єднань. Вони фактично втратили реальну можливість використовувати власне майно, а тут ще й старост їм на голову.

Знаєте, у мене до самого інституту старост уже є занепокоєння. Останній раз старост нам насаджували під час окупації фашисти. Какою дорогою ви идете?

Тому ми не сприймаємо цей закон, а проекти постанов про скасування результатів голосування, безумовно, підтримуємо. Ви ж маєте думати не про те, як старост насаджувати, а як людей захищати від реальної загрози смерті.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Власенку Сергію Володимировичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» (*Шум у залі*). Бачу.

Іван Іванович Крулько. Та ж фракція. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Поясню позицію нашої політичної сили, чому ми категорично не підтримували цей закон. Ідеться про те, що старости в об'єднаних територіальних громадах, колишні голови сіл, тепер не обираються, а призначаються відповідною радою.

Друзі, що відбувається на практиці? А на практиці ситуація така: від усієї об'єднаної територіальної громади призначають не того старосту, якого люди у селі підтримують, а того, якого визначив голова відповідної громади і запропонував на засіданні ради. І дуже часто в селі призначається староста, який не може представляти громаду, бо він не має ані авторитету, ані поваги, ані професійних здібностей, відповідно село протестує проти того, щоб така людина представляла їх інтереси в об'єднаній територіальній громаді.

Уже були випадки, коли старост в Україні призначали. Це було в часи окупації з 1941 по 1944 роки, тоді старост призначали коменданти. Послухайте, може потрібно від такої хибної ідеї відмовитися і нехай люди самі визначають, хто представлятиме їх інтереси в об'єднаній територіальній громаді.

І ще один момент. Давайте відверто скажемо, що нині здійснюється планомірна політика щодо знищення села і поселенської мережі. Ще раз, через розпродаж земель, проти чого категорично виступає партія «Батьківщина» і вимагає проведення референдуму з цього питання, через закриття шкіл, через закриття ФАПів і клубів, по суті, вся сільська інтелігенція змушена буде виїхати із села, бо вона просто втрачає роботу.

Якщо ми хочемо зберегти Українську державу, то маємо сьогодні думати про розвиток села. А село буде розвиватися тоді, коли сільський житель відчуватиме, що до нього є повага з Києва. Зокрема, через обрання своїх старост ми можемо продемонструвати повагу до тих, хто живе в селі, на наш погляд як парламенту. Тому ми вважаємо, що цей закон треба скасовувати і приймати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Івановичу.

Шановні колеги, ще хтось бажає виступити? Народний депутат Лозинський, 1 хвилина. Будь ласка, з мотивів. Ще з мотивів хтось буде? Шахов. Більше ніхто не бажає. Після цього переходимо до голосування.

Народний депутат Лозинський, фракція «Голос». Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Я хочу нагадати всім українцям, які мають безпосередній стосунок до місцевого самоврядування, як у цьому залі близько місяця тому ми розглядали сотні поправок, які було подано саме в інтересах місцевого самоврядування, в інтересах тих

людей, які хочуть відчувати покращення послуг, які хочуть відчувати якість гучного слова «децентралізація».

На превеликий жаль, в українців на місцях забрали право обирати своїх представників – обирати старост. Я показував стратегію не окремих політиків, а міністерства. І що сказало міністерство? Старости повинні бути обрані. Але потім щось змінилося, право обирати в людей забрали. Це злочин проти місцевого самоврядування, тому ми підтримуватимемо проекти постанов і не підтримуємо цей закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Шахову. Будь ласка.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! До речі, коли закінчиться ця вакханалія, яка відбувається в державі? У Конституції України чітко зазначено, що кожен, хто проживає в Україні, може бути обраним і має право обирати. Сьогодні в селах люди беруться за вила, коли призначають старост, як під час фашизму. Є українське слово «голова», то давайте обирати голів у селі. Це по-перше.

І по-друге. Є гидота, яка досі сидить, дев'ятий керівник військово-цивільної адміністрації, який позбавив 500 тисяч людей виборчого права в Северодонецьку, Лисичанську, у восьми громадах, зокрема в Гірському та Попасній. Уже апеляційний суд визнав, що керівником військово-цивільної адміністрації Гайдаєм було прийнято незаконне рішення. Коли воно вже буде покарано і відсторонено для розслідування? Коли вже Міністерство внутрішніх справ України розгляне заяву народного депутата Вельможного і прийме рішення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Як ми і домовлялися, ставитиму на голосування почергово кожен із проектів постанов і будемо приймати рішення щодо нього.

Шановні колеги, ставлю на голосування проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» ([№ 4535-П](#)). Автор проекту постанови Тимошенко Юлія Володимирівна.

Готові голосувати? Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 4535-П1](#). Автор проекту постанови народний депутат Пузійчук.

Готові голосувати? Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 4535-П2](#). Автор цього проекту постанови народний депутат Цимбалюк. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Далі почергово ставлю на голосування проект постанови [№ 4535-П3](#). Автор – Геращенко Ірина Володимирівна. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 99.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 4535-П4](#). Автор проекту постанови, якщо не помиляюся, Герасимов Артур Володимирович. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 4535-П5](#). Він теж про скасування відповідного рішення Верховної Ради України авторства Кириленка Івана Григоровича. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 4535-П6](#). Той самий предмет розгляду – про скасування рішення Верховної Ради України. Автор – народний депутат Власенко Сергій Володимирович. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 100.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 4535-П7](#) авторства народної депутатки України Климпуш-Цинцадзе Іванни Орестівни. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 99.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 4535-П8](#) авторства народної депутатки України Федина Софії Романівни. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 98.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 4535-П9](#) з цього ж питання – скасування рішення Верховної Ради України. Автор – народний депутат Івченко Вадим Євгенович. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 4535-П10](#), який теж стосується цього ж питання – скасування прийнятого Верховною Радою

України рішення, авторства народної депутатки України Сюмар Вікторії Петрівни. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

І останній з цього переліку проект постанови, який стосується скасування рішення Верховної Ради України про прийняття в цілому як закону України проекту Закону України «Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост». Це проект постанови [№ 4535-П11](#) авторства народного депутата Сухова Олександра Сергійовича. Шановні колеги, прошу визначатися та голосувати.

«За» – 116.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, жоден із цих проектів постанов не набрав необхідної підтримки залу, тому закон можна направити на підпис Голові Верховної Ради України.

Переходимо до наступного питання за такою ж процедурою. У нас 12 проектів постанов: [№ 2194-П](#), [№ 2194-П1](#) і так до [№ 2194-П11](#).

На ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 28.04.2021 р. про прийняття у другому читанні та в цілому як закону проекту Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194-П) та інші проекти. Відповідно до Регламенту Верховної Ради України це питання розглядається за скороченою процедурою без голосування про включення до порядку денного.

Шановні колеги, повторюю, ми будемо розглядати це питання за тією самою процедурою. Спочатку виступлять автори відповідних проектів постанов, після цього – представник комітету, а далі будемо голосувати.

Запрошую до слова народного депутата України Колтуновича Олександра Сергійовича. Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги! Найперше, чому ми маємо моральне право сьогодні виступати з цього приводу з такими проектами постанов? Тому що навіть дані недружньої соціологічної групи «Рейтинг» свідчать про те, що 77 відсотків громадян України вважають, що питання купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення має визначатися виключно на всеукраїнському референдумі, з них 75 відсотків опитаних готові взяти участь

у ньому. Якщо ми беремо загалом питання: чи підтримують люди, чи ні запровадження ринку обігу земель сільськогосподарського призначення, то 64 відсотки громадян України не підтримують. Чому? Тому що банально з економічної точки зору це не вигідно. Ми з вами говорили про цифри, які свідчать, що вартість 1 гектара землі в країні буде коштувати 1 тисячу чи максимум 2 тисячі доларів, водночас колеги наводили цифри країн Європейського Союзу: 20, 40, 80, вчора навіть називалася сума – до 100 тисяч євро за 1 гектар.

Тому з цього погляду вигідніше здавати землю в оренду, розвивати, як це роблять провідні країни світу, і посилювати інститут оренди землі, рухаючись у такий спосіб. На цьому наполягає наша фракція. Ми виступаємо за те, щоб спочатку, в принципі ми з цим і йшли на вибори, відбувся референдум, а далі вже приймалося рішення. Як ми бачимо за даними опитування, дві третини громадян України не підтримують запровадження ринку обігу земель.

Крім того, якщо ми говоримо про конкретний закон, то в нас є дані, що 79 відсотків громадян України проти набуття у власність земель сільськогосподарського призначення іноземними громадянами. Які ризики? Ризики в тому, що 15-17 мільйонів гектарів чорноземів, тобто землі України, а це 8-9 відсотків світових запасів, можуть опинитися у власності іноземних громадян, хоча вони є стратегічним ресурсом країни. Ризики: експансія агрохолдингів, посилення сировинної спрямованості тощо.

Прошу підтримати проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Слово надається автору ще одного проекту постанови № 2194-П1 народному депутату України Соболеву Сергію Владиславовичу. Немає. Добре...

Слово надається автору проекту постанови [№ 2194-П2](#) Євтушку Сергію Миколайовичу. Будь ласка, Сергію Миколайовичу.

ЄВТУШОК С.М. Дякую, пане головуєчий. Фракція «Батьківщина», Рівненщина. Шановні колеги, це безпрецедентний випадок, коли на засіданні регламентного комітету було розглянуто 12 проектів постанов, якими наші з вами колеги як автори намагаються скасувати механізми, які влада, на жаль, запроваджує для того, аби вже до кінця розпродати сільськогосподарську землю – найголовніший ресурс, що залишається в українців, у громадян України.

Звісно, кожен проект постанови був розглянутий на засіданні комітету, ми це обговорили і дійшли висновку: очевидно, що такими законами, зокрема, як закон про старост, положення якого дають право непрямими виборами призначати старост, такими механізмами, як нарахування субсидій з дефіцитом на освітні субвенції і такими нормами, що прописані в цих законах, які ми зараз намагаємося скасувати, знищується поселенська мережа.

Ще раз повторюю те, що я вже сьогодні говорив, закрити в селі школу, клуб – це значить знищити село, знищити поселенську мережу, розпродати

землю, яка є в селі, тим зовсім не українським особам, які її скуплять. За нашими даними, міжнародні фінансові великі корпорації вже підготували значні готівкові фонди, аби скупити нашу українську землю.

Фракція «Батьківщина» звертається до всіх: у суботу, 22 травня, о 12 годині під Києвом відбудуться збори ініціативної групи для організації і проведення всеукраїнського референдуму. Давайте спільно з фермерами, з громадянами України...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Пузійчуку Андрію Вікторовичу. Немає, так?

Тоді – народний депутат Івченко Вадим Євгенович. Немає, так? Добре...

Народний депутат України Кабаченко Володимир Вікторович.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Колеги, представники монобільшості, хочу звернутися до вас, але навіть не знаю, що вам сказати, адже замість мене вам абсолютно все і неодноразово сказали українці.

Перший раз до вас звернулися українці ще рік тому, коли ми приймали закон (проект [№ 2178-10](#)), а вони стояли під стінами Верховної Ради України і засуджували його прийняття. Вдруге вони до вас звернулися два тижні тому, коли було проведено соціологічне опитування і 65 відсотків українців сказали, що досить голосувати за такі ганебні закони. У третій раз українці вам скажуть це саме 22 травня, а це вже через три дні від сьогодні, коли буде збиратися ініціативна група для організації та проведення всеукраїнського референдуму. Саме під час цієї зустрічі українці звернуться до вас публічно, медійно, і ще раз підтвердять свою позицію: вони проти відкриття ринку землі в такий спосіб, який наразі запропоновано в законі.

Дивність ситуації в тому, що саме ви, шановні представники монобільшості, обіцяли насамперед провести референдум, а потім прийняти рішення, саме ви спаплюжили цю обіцянку.

Два місяці ми сиділи позаду і намагалися переконати вас врахувати наші поправки, намагалися донести до вас інформацію про трошки іншу суть цього закону. Ми жодного разу не заперечували сам факт прийняття закону. Ми говорили, що треба змінити підхід, почути українців, дізнатися їх думку і лише після цього, маючи на руках ці три фактори, ми абсолютно вас підтримали б в усіх ваших рішеннях.

Дуже сподіваюся, що мій проект постанови чи якийсь із проектів постанов моїх колег все-таки буде підтримано, що ми з вами розв'яжемо цю проблему і трошки по-іншому підійдемо до прийняття таких проектів законів.

Дякую за увагу. Володимир Кабаченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Кириленку Івану Григоровичу, автору альтернативного проекту постанови. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, чому ми проти прийняття цього закону? Одна проста причина: є альтернатива. Подумайте самі, у світі сьогодні обробляються 2,5 мільярда гектарів сільськогосподарських земель, на них працюють, виробляючи сільськогосподарську продукцію та сировину, 550 мільйонів фермерських господарств, із них 500 мільйонів – сімейні ферми. Візьміть ручки в руки, зробіть просту арифметичну дію – і ви зрозумієте: на кожну сімейну ферму припадає в середньому 5 гектарів землі.

У світі вже давним-давно немає латифундій: і в Латинській Америці, зокрема Бразилії, Аргентині, Мексиці, немає рабів Ізаур. У них весь цей кошмар позаду. Друзі, ми в цей кошмар вступаємо. Приймаючи таку земельну реформу, ми відкриваємо шлях великому виробнику, для нього пріоритет, і ви це бачите в цьому законі. Не можна цього робити, світ іде зовсім іншим шляхом – шляхом зайнятості. У сімейній фермі на 1 тисячу гектарів землі, якщо порахувати, задіяно 200 працівників, а в агрохолдингу – п'ять на 1 тисячу гектарів. Ось чому безлюдніє село, ось чому руйнується поселенська мережа, ось чому в нас поширюється монокультура і знищується найцінніший ресурс, що в нас є, – український чорнозем, немає сівозмін.

Шановні друзі, альтернатива – коли людина хоче продати землю, то нехай цю землю купить держава і/або орган місцевого самоврядування з наступною передачею її в оренду своєму фермеру, бажано сімейному фермеру. Потрібно, щоб розвивалося своє виробництво, щоб свій національний виробник мав робоче місце, щоб у нас у такий спосіб були забезпечені продовольча та національна безпека. Це наш альтернативний розумний шлях. Ми за це, і хочемо, щоб народ висловився на референдумі, тому ми і виступаємо проти цього закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається ще одному автору альтернативного проекту постанови народному депутату України Наливайченку Валентину Олександровичу. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний пане головуєчий. Шановні пані та панове! Шановні громадяни України! Чому влада так боїться референдуму? Відповідь

очевидна, я вам скажу, що таке, насправді, референдум. Референдум – коли ви, громадяни України, приймаєте рішення, кому належатиме ваша земля.

Саме прийняття рішення, за що ми і б'ємося, на всеукраїнському референдумі має бути тут і зараз, в нашій державі. Це має бути здійснено громадянами України. Саме нашими людьми, саме громадянами України. Це і є народо-владдя. Це і є план «Батьківщини»: як можна і треба вчинити сьогодні, щоб можна і треба було жити завтра.

Тому Юлія Тимошенко, вся наша команда підтримує вас, шановні громадяни України, та ініціює скликання установчих зборів, коли цієї суботи зберуться десятки тисяч людей (Березівка, Бучанський район, Київська область) для проведення референдуму. З установчих зборів ми почнемо підготовку референдуму! Закликаю зараз кожного, хто нас дивиться і чує, поставити свій підпис і разом започаткувати референдум, яким вирішимо раз і назавжди головне питання – щодо нашої землі.

А хто, крім нас, хто, крім громадян України, має вирішувати це питання? Відповідь очевидна: тільки ми, тільки українці! Бо справжні господарі землі – саме ви, громадяни України. Не тимчасова влада, не чужинці, які плани вони не мали б на нашу землю, а ви, люди, які тут вирости. І сьогодні ввечері, коли діти у вас запитають: «Тато, мамо, ви прийшли з роботи, то хто ж вирішує долю української землі?». Відповідь можна і треба дати нашим дітям по-сімейному: «Ми вирішуємо нашу долю!».

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається ще одному автору альтернативного проекту постанови народному депутату України Дубелю Валерію Олександровичу. Будь ласка.

ДУБІЛЬ В.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Шановні українці! На переконання нашої команди, закон (проект [№ 2194](#)) прийнято всупереч і з порушенням Регламенту Верховної Ради України та Основного Закону України – Конституції України.

Говорять, що в цьому законі багато ризиків. Найголовніше – це те, що ви робите наш український народ: бідних ще біднішими, а багатих ще заможнішими.

Ви кажете про те, що іноземці не матимуть можливості купувати нашу українську землю. Подивіться, що говорять іноземні експерти, почитайте Інтернет. Вони тільки і чекають старту кампанії з продажу землі, щоб купити нашу українську землю. Ви хочете зробити наш народ жебраком на своїй українській землі, позбавити мільйонів українців права власності на землю всупереч Основному Закону України – Конституції. Невже ви хочете зробити Україну

сировинним додатком? Я цього не хочу. Ви обіцяли українському народу, що проведете референдум. Чого ви боїтеся?

Команда партії «Батьківщина» в суботу проводить збори ініціативних груп. Не 60 людей, як ви це робите в Дніпропетровській області, а 17 тисяч українців зберуться в Київській області. І тільки після референдуму... Мільйони людей, а не сотні в цьому залі, мають вирішувати долю української землі.

Прошу підтримати проект постанови. Сьогодні у вас є шанс виправити помилку. Земля повинна належати українцям, а не іноземцям.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Михайлу Михайловичу Цимбалюку, автору альтернативного проекту постанови.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановні народні депутати! Українська нація з давніх-давен воювала за землю, за свою українську землю гинули українці. І нині на східних кордонах воюють за українську землю українські військовослужбовці, честь їм і хвала. Водночас українська влада вирішила розпочати війну за землю в тилу. І воюватимуть не тільки селяни, а й ті жителі міст, які згідно з чинним законодавством мають право на городи і паї, бо цим законом їх зметуть зі своєї землі.

Ми підходимо до межі, за якою може бути неповернення, і це мають розуміти ті, від кого залежить доля цього закону. Але настане і момент істини – 22 травня цього року в селі Березівка на Київщині зберуться представники всіх без винятку громад України, щоб ініціювати збір підписів за проведення референдуму. І від Центральної виборчої комісії та Президента України залежить, чи дадуть право власникам української землі відповідно до Конституції України висловити свою позицію.

Партія «Батьківщина» має свій альтернативний план. Проведіть нарешті інвентаризацію земель, як ви обіцяли. Проведіть реальну, а не спекулятивну, оцінку землі. Створіть державний орган, який викуповуватиме землю в усіх, хто бажає, і віддайте її в оренду. І таким шляхом пішла більшість європейських держав.

Прошу підтримати мій проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до обговорення.

Запрошую до слова голову Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергія Віталійовича Кальченка з висновком щодо всіх 12 проектів постанов. Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув усі проекти постанов про скасування рішення Верховної Ради України від 28 квітня цього року про прийняття в другому читанні та в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» (№ 2194).

Відповідні проекти постанов подані народними депутатами Колтуновичем та іншими, Соболевим, Євтушком, Пузійчуком, Тимошенко, Івченком та Кириленком, Кабаченком, Наливайченком, Дубілем, Бондарєвим, Лабунською, Цимбалюком. Цими проектами постанов пропонується скасувати рішення парламенту про прийняття в другому читанні та в цілому проекту закону № 2194 на підставі того, як вказують автори в пояснювальних записках до цих проектів постанов, що його було прийнято Верховною Радою України без дотримання положень Конституції України, Декларації про державний суверенітет України та процедури розгляду проекту закону, визначеної Регламентом Верховної Ради України.

Отже, регламентний комітет ухвалив висновки на ці проекти постанов та рекомендує Верховній Раді України визначитися шляхом голосування щодо прийняття чи відхилення цих проектів постанов.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати це питання? Є. Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Німченку Василю Івановичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Насамперед хочу підтримати своїх колег, які з такою тривогою внесли свої проекти постанов для того, щоб не допустити, по суті, розпаду державності. Вчора дуже багато балакали, а сьогодні сіли і заплакали.

Шановні колеги, хто там чув, що скрізь продають землю. У нас теж продавали і подушно рахували селян в Україні до 1861 року. Це саме готується і на сьогодні. Які холдинги? Які власники-іноземці? Ми повертаємося в часи кріпацтва, от про що йдеться.

Наша політична сила наполягає на тому, що цей закон не має права існувати. Усе, що кажуть народні депутати... Подивіться, стільки ініціатив... Я хотів би сказати більшості: колеги, подивіться на післязавтра, не дивіться на вчора, і ви побачите до чого привели українську націю стосовно землі.

Ще раз наголошую, 1 грудня 1991 року народ на всеукраїнському референдумі сказав, що земля – це власність і основа суверенітету українського народу, підтвердивши Декларацію про державний суверенітет України від 16 липня. Як ви можете вирішувати це питання без волі народу? Як ви можете взагалі вирішувати питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Слово надається народному депутату України Цимбалюку Михайлу Михайловичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово колезі з фракції Вадиму Івченку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Євгенович Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Знаєте чому ми дивуємося? Ми дивуємося тому, що могли б запустити ринок обігу землі, що є в більшості європейських країн. Ми з вами могли б запустити такий ринок обігу землі, який дав би можливість дрібним фермерам бути його учасниками. Ми могли б запровадити такі фінансові інструменти, у вас сьогодні є монобільшість, щоб, дійсно, спрямувати їх на підтримку тих людей, хто не має доступу до банків, до кредитів, хто не має застави.

Ми з вами мали можливість створити запобіжники, щоб зберегти частково той бізнес, який вже сформовано на орендованій землі, особливо стратегічні напрями, зокрема тваринництво. Ми мали зберегти сотні, тисячі робочих місць. Це органіки, які вже роками займаються органічним землеробством, а тепер, після підвищення вартості землі, як вони можуть і будуть функціонувати? Ви віддали пріоритет не фермеру, а спекулянту, який не матиме жодного стосунку до сільського господарства.

Фракція «Батьківщина» тому постійно і пропонує з цієї трибуни, зокрема під час оголошення нашими колегами всіх цих проектів постанов, зрозуміти, що той аграрний устрій, який сьогодні існує, від маленького фермера до великого агрохолдингу, ви руйнуєте і не даєте можливості дрібним фермерам бути учасниками ринку. Тільки великі та дешеві кошти, тільки спекулянт тепер буде застосовувати ті норми законів, які ви прийняли.

Давайте підтримувати проекти постанов. Давайте працювати для тих, хто нас обирає, для громадян України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Європейська солідарність» – Княжицький Микола. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Фракція «Європейська солідарність» виступає за відкриття ринку землі за європейською моделлю, що дасть можливість розвивати сильного місцевого фермера і збереже земельні ресурси. Ми також проти спекулятивної моделі, яку проводить чинна влада.

Якщо говорити про цей конкретний закон, то в частині контролю функції Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру і Державної екологічної інспекції України повністю дублюються. Держгеокадастр поєднує функції управління і контролю. І незрозуміло, в чому тоді реформа.

Законом пропонується запровадити можливість власнику земельної ділянки приватної форми власності без погодження з органом виконавчої влади самостійно змінювати цільове призначення землі. Це означає, що сільськогосподарські землі можуть бути придбані іноземцями.

Законом передбачається дозволити на землях оздоровчого та рекреаційного призначення будівництво об'єктів, а також здійснення господарської діяльності, що актом не є чітко визначеним і може призвести до масової забудови територій лікувально-оздоровчих місцевостей і курортів.

Розмір земельної ділянки, що надається громадянину в оренду для городництва, не може перевищувати 0,6 гектара. Незрозуміло чому, коли людей потрібно підтримувати.

Більшість положень цього проекту закону, який було підготовлено до повторного другого читання і прийнято в цілому, мають техніко-юридичні вади. Низка його положень містить внутрішні неузгодженості, а також не узгоджується із законами України. І за умови дії цього закону ці положення будуть суперечити нормам інших законів, до яких не пропонується внесення змін вказаним актом.

Цей закон зовсім не життєспроможний, покликаний фактично перетворити українську землю на предмет спекуляцій. Замість того, щоб зробити ринок обігу земель способом економічного розвитку країни, українського фермерства і залучення ефективних інвестицій в українське сільське господарство, дія норм цього закону призведе до розпродажу землі іноземцям за безцінь.

Ми підтримуємо всі проекти постанов.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Полякову Антону Едуардовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

Скороход Анна. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Тільки варвари під

час пандемії, економічного спаду, війни на території України можуть продавати найцінніше – землю. І тільки «слуги народу», які з самого початку обіцяли, що з усіх важливих для України і українців питань будуть проводити референдуми, приймають закони, які абсолютно знищують українських аграріїв. Ми з вами через декілька років не побачимо малого фермера. Ми сьогодні вже купуємо картоплю з Єгипту, де взагалі немає родючих земель. До чого все це призведе? До того, що Україна є і продовжить бути продовольчим додатком. Це призведе до того, що українці втратять власну землю, власну безпеку і продовольчу незалежність.

Шановні колеги, вчора Юлія Володимирівна дуже гарно сказала про відсутність звинувачень у мозку, який вам так гарно промивають. Я можу сказати, що, на жаль, там взагалі нічого промивати, тому що такі закони на сьогодні приймати не можна.

Усі ми розуміємо, звичайно, що ці проекти постанов навряд чи вами будуть підтримані, але, повірте, вас поховають у цій землі, яку ви нині розпродаєте за безцінь, а ваші діти вас проклянуть за те, що ви позбавили їх майбутнього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще хтось бажає виступити? Так, бачу. Шахов, Веніславський. Більше немає.

Народний депутат Шахов Сергій Володимирович. Прошу.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Люди в країні вже давно зрозуміли, що в монокоаліції немає ані честі, ані совісті. Ви продали не просто українську землю – ви продали рідну матір.

З цієї трибуни я неодноразово до вас звертався: проїдьтеся Чернігівщиною, Сумщиною, Харківщиною, Луганщиною, Донеччиною, де з'єднується українська земля з російською, де будується «Європейський вал», де в людей відібрали право на свою рідну землю. Ніхто досі не вирішив це питання. Люди голодують, не можуть отримати свої гроші за пай. Відведіть, будь ласка, демаркаційну лінію на 50 метрів і сплатіть людям гроші, компенсацію за ту землю, яку в них вкрали.

Ще раз звертаюся від жителів усіх цих областей, від усіх людей до цього залу, до кожного народного депутата: принаймні поки є мажоритарники вирішіть це питання. Дайте компенсацію людям, дайте їм хоча б на хліб гроші, сьогодні люди голодують.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зараз ще виступить народний депутат Веніславський, після цього переходимо до голосування усіх 12 проектів постанов.

Будь ласка, Федоре Володимировичу.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановні громадяни України! Шановні народні депутати! Сьогодні ми з вами наслухалися дуже багато цікавих (в лапках) «політичних страшилок» з приводу тих історичних законів, які ухвалила наша Верховна Рада. Переконалися, що 1996 рік запам'ятався громадянам України ухваленням юридичного та політичного документа – Конституції України, а 2021 рік запам'ятається громадянам України ухваленням «економічної конституції» – законодавства про ринок землі.

Чому проти ринку землі виступають наші політичні опоненти? Тому що всі вони мають безпосередній стосунок до тих тіньових схем, які унеможливають запровадження ринку землі.

Чому ми – за ринок землі? Тому що в статтях 13 і 14 Конституції України не лише визнається національним багатством земля, але й закріплено право кожного громадянина на вільне використання і розпорядження своєю землею, і ми це право йому реально даємо всупереч намаганням наших політичних...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Федоре Володимировичу.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Так, як ми і говорили, ставимо на голосування підряд всі проекти постанов.

Шановні колеги, ставлю на голосування перший проект постанови [№ 2194-П](#) авторства народного депутата Колтуновича. Готові голосувати? Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 2194-П1](#) авторства народного депутата України Соболева Сергія Владиславовича. Готові голосувати? Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 2194-П2](#) авторства народного депутата України Євтушка Сергія Миколайовича. Готові голосувати? Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови про скасування рішення Верховної Ради України ([№ 2194-П3](#)) народного депутата України Пузійчука Андрія Вікторовича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 2194-П4](#) авторства народної депутатки України Тимошенко Юлії Володимирівни. Готові голосувати? Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 2194-П5](#) народного депутата України Івченка Вадима Євгеновича. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови про скасування рішення Верховної Ради України ([№ 2194-П6](#)) авторства народного депутата України Кабаченка Володимира Вікторовича. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 2194-П7](#) народного депутата України Наливайченка Валентина Олександровича. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 82.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 2194-П8](#) народного депутата України Дубеля Валерія Олександровича. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступний проект постанови [№ 2194-П9](#) народного депутата України Бондарєва Костянтина Анатолійовича. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування передостанній проект постанови [№ 2194-П10](#) народної депутатки Лабунської Анжеліки Вікторівни. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

І ставлю на голосування останній в цьому питанні проект постанови [№ 2194-П11](#) авторства народного депутата Цимбалюка Михайла Михайловича. Шановні колеги, прошу визначитися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, всі проекти постанов відхилені, тому закон можна підписувати і направляти Президенту України (*Оплески*).

Вельмишановні колеги, залишилася 1 хвилина. Оголошую перерву на 30 хвилин, до 12 години 30 хвилин, зустрінемося.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Ми продовжуємо наше пленарне засідання. Прошу запросити народних депутатів до залу.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізмів виведення банків з ринку та задоволення вимог кредиторів цих банків» ([№ 4546](#)).

Шановні колеги, пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Для цього нам потрібно набрати 150 голосів народних депутатів. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 171.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Гетманцев Данило Олександрович, автор законопроекту. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! У чиїх інтересах цей законопроект? Він в інтересах і вкладників, і банків. Вкладників, ошуканих шахраями, які виводили чужі гроші з банків, доводячи ці банки до банкрутства.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб під час виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків виявив факти заподіяння шкоди на суму аж 120 мільярдів гривень і встановив 700 пов'язаних з власниками банків осіб або самих власників банків, які брали участь у цій протиправній діяльності.

Як вони це робили? Кредитуванням пов'язаних та потенційно пов'язаних з банком осіб на неринкових умовах; передачею банком власних коштів, розміщених на кореспондентських рахунках в іноземних банках, у заставу; придбанням «сміттєвих» цінних паперів; виведенням ліквідних активів з-під забезпечення за виданими банком кредитами.

Законопроектом передбачається вдосконалення процедур, які спрямовані на збереження активів банків, що перебувають у процесі ліквідації; визначення переліку підстав для виявлення нікчемних правочинів; удосконалення порядку проведення ліквідаційної процедури; уточнення питань щодо сплати судового збору, а також пропонується можливість укладення договорів чи угод з тими особами, з якими Фонд гарантування вкладів фізичних осіб перебуває в судовому процесі.

Комітет на своєму засіданні підтримав проект закону, нормами якого буде значно вдосконалено процедуру ліквідації банків. Я також прошу його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо вам, Даниле Олександровичу.

До співдоповіді запрошується голова підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики народний депутат Іванчук Андрій Володимирович.

ІВАНЧУК А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 88, Івано-Франківська область, самовисуванець). Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 28 квітня 2021 року розглянув законопроект № 4546, внесений народними депутатами Гетманцевим та іншими.

Метою законопроекту є ефективне проведення заходів щодо виведення банків з ринку шляхом удосконалення механізмів збереження активів банку.

На засіданні комітету було прийнято рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти цей законопроект у першому читанні за основу.

Також для стенограми, пане головуєчий, хочу сказати, що на засіданні комітету було прийнято рішення дати доручення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики доопрацювати зазначений законопроект відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України в частині запровадження захисних механізмів щодо збереження активів збанкрутілих банків від наслідків дій щодо виведення активів з цих банків та стимулювання до співпраці з Фондом пов'язаних з банком осіб та інших осіб, які своїми діями або бездіяльністю завдали банку та його кредиторам шкоду (збитки), шляхом внесення змін до статей 149 та 152 Цивільного процесуального кодексу України, статей 136 та 138 Господарського процесуального кодексу України (як розширення підстав для забезпечення позовів), а також статті 38 (в частині визнання предметом обтяження майна (активу), отриманого особою за нікчемним правочином) та статті 52 (в частині надання права Фонду звернутися до суду з позовом про накладення арешту на майно (активи) осіб, визначених частиною п'ятою статті 52 закону, у разі ігнорування ними вимог Фонду) Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Шановні народні депутати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Є. Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Андрію Володимировичу, сідайте, будь ласка, до вас запитань не буде.

Слово надається народному депутату Железняку. Правильно я зрозумів, Ярославе Івановичу? Ярослав Іванович Железняк, фракція «Голос».

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Після такого

потужного виступу голови підкомітету ми не можемо не підтримати цей законопроект у першому читанні за основу. Безумовно, фракція «Голос» буде за нього голосувати.

Шановні колеги, до цього законопроекту є певні зауваження, і Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України їх досить непогано виклало у своєму висновку. Обов'язково до другого читання законопроект потрібно буде доопрацьовувати, особливо щодо притягнення до відповідальності посадових осіб банку за реструктуризацію та виведення капіталу.

Загалом цей законопроект спрямовано на правильні речі. У нас була величезна проблема в банківському секторі, вона і залишається. Зараз частка проблемних кредитів зменшилася, але це досі – 40 відсотків.

Проблеми в банківському секторі – це не тільки проблеми банкірів, це і проблеми підприємців. Коли підприємець або людина, яка хоче взяти квартиру в іпотеку, не може цього зробити під маленькі відсотки, це проблема банківського сектору. Це існує, тому що в нас немає можливості, коли потрібно застосувати стягнення, забезпечити додаткову ліквідність.

Фракція «Голос» підтримуватиме цей законопроект, який спрямовано передусім на покращення діяльності банківського сектору України. Приймаємо його в першому читанні за основу і доопрацьовуємо до другого читання. Сподіваюся, що це допоможе не тільки розвиватися банкам у нашій країні, а й насамперед нашим людям отримати доступну іпотеку, доступний лізинг і доступні банківські послуги за низькими ставками.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Ніні Петрівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна. Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Шановні українці! Хотілося, щоб ми обговорювали цей проект закону по суті. Тому що законопроект № 4546 позиціонується авторами як проект про ефективне проведення заходів щодо виведення банків з ринку шляхом удосконалення механізмів збереження активів банків, запобігання втрати майна банків.

Проект нібито є частково технічним, проте і Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, і Національний банк України мають величезну низку зауважень до нього. Зокрема, перше, в частині розширення

повноважень Фонду щодо можливості звернення стягнення з осіб, не пов'язаних з ліквідованим банком. Друге, надання Фонду дискреційного права на перевірку правочинів ліквідованого банку – корупційні ризики. Третє, зміна процедур укладення мирових угод з боржниками в частині надання повноважень дирекції Фонду погоджувати умови таких угод. Далі, надання Фонду права визначати процедуру продажу майна ліквідованого банку у вигляді цілісного комплексу або його частини без визначення критеріїв такого відбору. Потім, надання Фонду права ініціювати кримінальні провадження в будь-яких судах та арбітражах.

Проект містить ряд неузгодженостей. Ви щойно чули рішення комітету: відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України було запропоновано внести низку змін. Попри велику повагу до колег, приймати такі проекти законів, які треба до другого читання перероблювати і дописувати на 80 відсотків, ми не можемо. Давайте припинимо цю практику для того, щоб проекти законів були якіснішими і зрозумілішими з самого початку.

І ще, потрібні комплексні рішення та обговорення і з Фондом державного майна України, і з Національним банком України. Чому Національний банк України надав стільки зауважень?

Ми більше ніколи не зможемо голосувати за «сирі», не готові до прийняття, проекти законів, тому утримаємося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ніно Петрівно, єдине, що ви записалися «за». Під час запису на виступи: два – за, два – проти ви записалися на підтримку законопроекту (*Шум у залі*). А, Саврасов записався. Перепрошую.

Шуфрич Нестор Іванович, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги! Ми тут вболіваємо за те, щоб банки, які виводяться з ринку, закрили питання перед своїми кредиторами і говоримо про відповідальність. Нібито все красиво. Але ж хто головний кредитор українських банків? Українці, які там тримають, а потім втрачають свої депозити.

Історія 2014-2015 року: було заморожено (увага!) 560 мільярдів гривень за курсом приблизно 8 гривень за долар, не складно поділити і зрозуміти, що мова йде про 60 мільярдів доларів, стільки грошей українців було заморожено. Потім курс став 27, порахували, майже 200 мільярдів не треба повертати, тому що депозити були більше ніж 200 тисяч гривень, а 400 мільярдів повернули за курсом 28. Люди втратили (увага!) 40 мільярдів доларів.

Навіщо нам Міжнародний валютний фонд, навіщо нам різні світові банки та інші, коли просто взяли і обібрали людей? Влада взяла і обібрала людей. Що одна обібрала, а зараз друга дооббирає. Як можна, скажіть мені, будь ласка, активи «Дельта Банку» продати з дисконтом 98-99 відсотків? Як таке може

бути? Та й інші: «Родовід Банк», банк «Надра» тощо. Це саме і є гроші людей, у яких вкрали один раз, а зараз вкрадуть вдруге.

Ви маєте вболівати за людей, а не за якихось там банкірів.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Слово надається народному депутату України Полякову Антону Едуардовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

ПОЛЯКОВ А.Е., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 206, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Відкриваєш пояснювальну записку до цього законопроекту: метою його є ефективне проведення заходів щодо виведення банку з ринку і так далі і тому подібне, задоволення якомога більшої кількості кредиторів банку.

Одразу хочу вам нагадати, що рівно рік тому ми розглядали сумнозвісний антибанківський законопроект [№ 2571](#) з такою ж метою, з такими ж цілями. Під час його розгляду тут був Володимир Зеленський, який дуже багато набрехав у цьому парламенті всім українцям, і сказав, що після його прийняття ми врятуємо нашу економіку, що нам будуть надані кредити від Міжнародного валютного фонду, що вони, влада та «слуги», не допустять повернення активів або надання компенсації колишнім власникам.

Що зараз відбувається? Кредитів від Міжнародного валютного фонду немає, економіка, ну, ви бачите в якому стані, не буду казати в стінах парламенту, а колишні власники компенсують мільярди гривень у судах. Тобто законопроекти, які ви приймали, просто були пшиком і фейком, а ви і далі продовжуєте їх випускати і породжувати нові, ще неякісніші, які порушують і Конституцію України, і всі чинні постанови та правила.

Наприклад, у цій пояснювальній записці зазначено, що реалізація положень законопроекту в разі його прийняття не призведе до додаткових видатків з державного бюджету. Але ж ви забуваєте сказати, що його прийняття призведе до зменшення надходжень до державного та місцевих бюджетів. Тут ще дуже багато ляпів, дискримінаційних норм, нечітких процедур і відсутні зрозумілі строки у цих процедурах.

Вважаю, що цей законопроект не можна приймати, нічого гарного після його прийняття не буде. Я не знаю, які інтереси цим законопроектом лобіює фракція «Слуга народу». На мою думку, лобіюються саме інтереси колишніх власників банків.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, виступи: два – за, два – проти завершилися.

Ще з мотивів, бачу: Бакунець, потім Гетманцев. Після цього переходимо до голосування. Прошу запросити народних депутатів до залу.

Слово надається народному депутату Бакунцю, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Цей законопроект спрямований на розв'язання важливої проблеми, яка, на жаль, притаманна нашій банківській сфері, а саме: низька ефективність ліквідації банків, тобто виведення банків з ринку. Попри те, що чинне законодавство надає Фонду гарантування вкладів фізичних осіб право в разі недостатності майна банку під час його ліквідації звернутися до пов'язаних осіб, аби задовольнити вкладників, цей механізм не працює.

Прийняття цього законопроекту дасть можливість допомогти людям, тобто під час ліквідації банку вкладники зможуть отримати свої вклади. Тому депутатська група «Довіра» голосуватиме за прийняття цього законопроекту за основу з доопрацюванням його до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Ніколаєнко, фракція «Батьківщина». Після цього ще виступить Гетманцев, і переходимо до голосування. Будь ласка.

НІКОЛАЄНКО А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане головуєчий. Фракція «Батьківщина». Незважаючи на те, що у виступі представник комітету чітко зазначив ряд положень і статей, які необхідно доопрацювати між першим і другим читаннями, ми все-таки, дійсно, оцінюємо як великі ризики і загрози надання нормами цього законопроекту нових повноважень Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. І зрозумілої мотивації, навіщо Фонду, який поки що досі показував свою не дуже значну ефективність щодо розпорядження майном збанкрутілих банків... До речі, навпаки, Фонд завжди був центром корупційних розслідувань і скандалів, тому ми вважаємо, що додаткових повноважень, як це передбачено цим законопроектом, йому надавати не потрібно.

Наразі фракція «Батьківщина» планує утриматися під час голосування цього законопроекту. Якщо він буде значно доопрацьований до другого читання, тоді ми його зможемо підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, народний депутате Гетманцев. Після цього переходимо до голосування. Прошу запросити народних депутатів до залу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую. Шановні колеги! Давайте намагатися обходитися в питаннях, де це можливо, без зайвої політики. Законопроект спрямовано на вдосконалення юридичних процедур при зверненні стягнення на майно тих осіб, які, зловживаючи своїм становищем і своїми правами стосовно власних банків, просто виводили гроші вкладників у свою кишеню. Безперечно, в цих процедурах ми повинні надати можливості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб бути ефективним, саме на це спрямовано законопроект. Звісно, до другого читання будемо його доопрацьовувати.

Давайте підтримаємо законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.

Шановні колеги, всі виступили, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту за основу з пропозицією комітету щодо врахування запропонованих уточнень під час підготовки до другого читання згідно з частиною першою статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

З процедури – Арахамія Давид Георгійович. Будь ласка.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, є пропозиція законопроект [№ 5199](#) поставити на розгляд зараз, підняти наверх, а законопроект [№ 2713](#) та альтернативні до нього сьогодні не розглядати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є необхідність це голосувати? Є, так?

Ставлю на голосування пропозицію Давида Георгійовича... Назви законопроектів, Давиде Георгійовичу, можете сказати?

Давид Георгійович пропонує зараз розглянути проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» для відновлення законних прав і свобод громадян щодо управління власним майном та отримання кредитних послуг» (№ 5199). Це проект народного депутата Єфімова. Водночас пропонується законопроекти, які

мали розглядатися зараз № 2713 (правильно я розумію?), [№ 2713-1](#), [№ 2713-2](#), [№ 2713-3](#) і [№ 2713-д](#) сьогодні не розглядати. Я правильно сформулював, Давиде Георгійовичу?

Ставлю на голосування пропозицію Давида Арахамії щодо зміни порядку розгляду питань і виключення цього питання із порядку денного сьогоднішнього засідання. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Прекрасний консенсус.

Переходимо до розгляду законопроекту [№ 5199](#). Секундочку, мені потрібно його знайти.

Шановні колеги, поки я шукаю, є пропозиція включити це питання до порядку денного.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» для відновлення законних прав і свобод громадян щодо управління власним майном та отримання кредитних послуг» (№ 5199). Шановні колеги, прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Далі ми повинні застосувати процедуру *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні. Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 337.

Рішення прийнято.

І ще одне процедурне питання, яке ми повинні з вами проголосувати.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Для прийняття рішення потрібно 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, потрібно це питання обговорювати? Одразу голосуємо?

Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Заперечень немає? Немає.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» для відновлення законних прав і свобод громадян щодо управління власним майном та отримання кредитних послуг» (№ 5199).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 340.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, така одностайність. Розумію, що рішення комітету – прийняти законопроект за основу, але, якщо зал не заперечує, можемо поставити його на голосування для прийняття в другому читанні та в цілому, так?

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття в другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» для відновлення законних прав і свобод громадян щодо управління власним майном та отримання кредитних послуг» (№ 5199).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 341.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Ідемо далі, шановні колеги. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо використання майна ліквідованих комунальних закладів середньої освіти у сільській місцевості» ([№ 5230](#)). Проект народної депутатки Піпи Наталії.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Нагадую, потрібно набрати 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

До слова запрошується автор законопроекту народна депутатка України Піпа Наталія Романівна. Будь ласка, Наталіє Романівно.

ППА Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Дорогі українці! Шановні колеги! Чому цей законопроект одностайно підтримав комітет і чому його прийняття просять громади? Він насамперед про школи в сільській місцевості, які зараз громади не можуть використовувати через складну демографічну ситуацію, відповідно ці школи руйнуються. Норми цього законопроекту уможливають утримання шкіл у доброму стані, а коли зміниться демографічна ситуація, то можна буде відкрити їх знову.

В Україні функціонує 8 тисяч 743 школи у сільській місцевості, з них 2 тисячі 558 шкіл малокомплектні, 365 – ліквідовано. Цим законопроектом дається можливість здавати приміщення шкіл в оренду, а гроші використовувати на освітні потреби. Це означає, що до найближчої школи можна буде купити новий автобус або обладнати в школі клас. Тобто йдеться, ще раз наголошую, тільки про сільську місцевість і про ті школи, які на сьогодні закриті.

З важливих моментів. Члени комітету підтримали законопроект одно-стайно, бо розуміють, що зараз це майно руйнується і не приносить користь, а могло б.

Я також почула зауваження колег, наприклад, щодо санаторних і спеціальних шкіл. До другого читання ми готові доопрацювати законопроект і взагалі зняти це питання, виписати цю норму окремо, щоб не було різнотлумачень.

Що ще. Наприклад, у Львівській області – 607 шкіл, 24 школи вже не функціонують. Зокрема, в одній з таких шкіл можна відкрити спортивний центр бойового гопака, чого зараз зробити не можна.

Цей законопроект розроблено для громад, тому я прошу його підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Романівно.

Шановні колеги, слово надається співдоповідачу – голові підкомітету Комітету з питань освіти, науки та інновацій Лис Олені Георгіївні. Будь ласка.

ЛИС О.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 201, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на своєму засіданні 14 квітня 2021 року відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо використання майна ліквідованих комунальних закладів середньої освіти у сільській місцевості».

Законопроектом пропонується шляхом внесення змін до законів України «Про оренду державного та комунального майна» і «Про повну загальну середню освіту» дозволити органам місцевого самоврядування вільно використовувати майно ліквідованих закладів загальної середньої освіти для потреб місцевої громади (зараз таке використання можливе тільки для здобуття освіти, надання послуг у сфері соціального захисту, культури та охорони здоров'я), здавати в оренду майно ліквідованих комунальних закладів загальної середньої освіти у сільській місцевості та спрямовувати кошти від оренди виключно на освітні потреби.

Як зазначено в пояснювальній записці до законопроекту, його розроблено з метою закріплення на рівні закону можливості для об'єднаних територіальних громад ефективно розпоряджатися майном ліквідованих комунальних навчальних закладів середньої освіти, що розташовані в сільській місцевості, зокрема, дозволити їм вільно використовувати майно ліквідованих закладів середньої освіти для потреб місцевих громад, а не лише для здобуття освіти, надання послуг у сфері соціального захисту, культури та охорони здоров'я, а також здавати в оренду.

Комітетом отримано експертні висновки на законопроект від Міністерства фінансів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства розвитку

громад та територій України, які підтримують законопроект з урахуванням уточнень терміна «оренда» в контексті передачі в тимчасове користування майна (і навіть земель) закладів освіти та терміна «освітні потреби» в частині дотримання принципу правової визначеності, уникнення можливих різнотлумачень.

Враховуючи вищевикладене, Комітет з питань освіти, науки та інновацій звертається до Верховної Ради України з пропозицією включити законопроект до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання і рекомендує парламенту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Є. Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці Совсун Інні Романівні, фракція політичної партії «Голос».

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Наталії Піпі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Піпа. Будь ласка.

ПША Н.Р. Громади цей законопроект очікували і питали про нього. Ще раз нагадую, що ця норма є оптимальною і допоможе нам зберегти школи, щоб вони були в належному стані.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Павленко Ростислав Миколайович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги! Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме прийняття цього законопроекту за основу. Справді, проблема вже тривалий час потребує розв'язання, до речі, до другого читання комітет напрацював традицію доводити проекти законів до майже бездоганності.

У цьому ключі треба згадати і про інші проблеми, які є в освіті, особливо в контексті вакцинації вчителів, які в групі ризику, їх страхування, а також соціального захисту медичних працівників, оскільки, хоча в нас одного міністра охорони здоров'я вже відправлено у відставку, але, на жаль, залишається низка проблем щодо забезпечення безпеки і здоров'я громадян. Про це ми теж маємо пам'ятати і працювати над цим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Макаренку Михайлу Васильовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МАКАРЕНКО М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Павленку Юрію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Ми не будемо підтримувати цей законопроект, тому що, насправді, по суті і по формі він показує, куди ж нас веде нинішня влада, а веде вона нас до значного скорочення населення країни.

Нагадаю, що в минулому році в Україні народилося менше 300 тисяч дітей. Для порівняння, протягом 2013 року народилося майже 510 тисяч дітей. Цей же рік може стати найгіршим з точки зору народжуваності за всі роки незалежності. Водночас усі соціальні програми, які спрямовані на підтримку сімей та захист дітей, на жаль, цією владою скорочуються.

Крім того, ми бачимо ситуацію, коли дуже часто закриваються школи під конкретних людей, які хочуть їх приватизувати, забираючи об'єкти і не враховуючи інтереси дітей, а лише свої комерційні.

Тому ми голосуємо проти цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Задорожньому Миколі Миколайовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАДОРЖНІЙ М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Сушко Павлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Сушко, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

СУШКО П.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Заступник голови фракції «Слуга народу». Шановні колеги, я, попри всю повагу до членів комітету і авторів цього законопроекту, хочу запитати: скільки вже можна знущатися над дітьми з інвалідністю? Для них ці спеціальні школи – це єдиний шанс на повноцінне життя в майбутньому.

Що зараз відбувається? Спочатку прийняли стратегію деінституціалізації – масово закриваються спеціальні школи. Ці спеціальні школи мають сучасні будівлі та території, привабливе місце для майбутніх готелів. Їх одноосібно... Наприклад, у Закарпатті одним махом шість шкіл ліквідували. І зараз чекають прийняття цього законопроекту, щоб спрямувати сили не на інтереси дітей, а на інші інтереси, як кажуть, для громади. Але ж діти – це також громада.

Ще приклад. Представники тимчасової слідчої комісії поїхали в Тлумач. Там закривається найсучасніший заклад, тому що на його фінансування не знайшли грошей, проте залишили заклад, як тюрму, я вам показував тут, у Верховній Раді України, з трибуни. Ось на цей заклад вони гроші знаходять.

Колеги, попри всю повагу, але що пропонують автори? До другого читання доопрацювати. А що таке доопрацювати? Це повернути через поправки чинну норму і лише додати один запобіжник.

Колеги, коли обговорюються такі чутливі питання, які стосуються дітей з інвалідністю, незахищених верств населення, давайте все-таки підходити до цього розважливо. Треба скликати робочу групу, за всіма аспектами розглядати питання, а далі вже вносити на розгляд залу. Сьогодні вашими руками пропонується ризикнути і дати можливість потім виправити.

Я прошу вас все-таки не підтримувати законопроект. Хай його доопрацюють, а потім ми всі проголосуємо «за» і пустимо майно на потреби громад.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще хтось бажає виступити? Бачу.

Запрошую до слова Кириленка Івана Григоровича. Потім – ще три виступи по 1 хвилині, і після цього переходимо до голосування. Прошу запросити народних депутатів до залу.

Іван Григорович Кириленко. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановний пане головуєчий, дякую вам. Хочу продовжити виступ попереднього свого колеги, який абсолютно слушно зауважив на дуже резонансних сьогодні в суспільстві речах. Як це врегулювати?

Зверніть увагу, що найперше сказала моя колега Піпа під час свого виступу: для того, щоб зберегти освітні заклади на майбутнє, щоб вони не були розтягнуті. Можливо, наступні покоління парламентаріїв будуть розумнішими та займуться соціальним розвитком села, тоді ці школи знадобляться.

Тому до другого читання запобіжники обов'язково повинні бути. Ми будемо вносити до другого читання пропозиції щодо таких запобіжників. У нас об'єднана територіальна громада – один до десяти об'єдналася, це означає, що в дев'яти селах школи закриті. Як там треба погоджувати? Із об'єднаною територіальною громадою чи з тими селами? Мабуть, так, з тими селами: потрібно збирати громадян і з ними радитися. Ми таку поправку будемо вносити. Тільки

опираючись на думку людей, ми будемо здавати такий заклад в оренду тим, хто збереже його для майбутньої освіти.

Загалом пропоную підтримати законопроект у першому читанні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Констанкевич Ірина Мирославівна.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Шановні народні депутати! Група «Партія «За майбутнє» складається з народних депутатів – мажоритарників. І перед тим, як голосувати за такий важливий соціальний та освітній законопроект, ми провели низку консультацій із нашими депутатами і фахівцями в галузі освіти в округах.

Загалом ідея законопроекту підтримується, тому що є чимало приміщень, які не використовуються і вже тривалий час стоять зачиненими. Безперечно, ці приміщення можна і треба використовувати на освітні та соціальні потреби. Ми вважаємо, що запобіжники потрібно виставити. Усі наші поправки, які ми підготуємо до другого читання, будуть стосуватися врахування процесів децентралізації, інтересів громад, інтересів батьків. Але проблема сільської освіти залишається. Ця освіта лишається недофінансованою, дискримінованою.

Ми підтримаємо прийняття законопроекту в першому читанні, але до другого, будь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова Білозір Ларису Миколаївну. Після цього переходимо до голосування.

БІЛОЗІР Л.М. Депутатська група «Довіра», Вінниччина. Колеги, дійсно, цей законопроект потребує доопрацювання, причому серйозного. Погоджуюся із головою тимчасової слідчої комісії щодо захисту прав дітей з інвалідністю, що обов'язково потрібно виключити із цього переліку ласий шматок для деяких – санаторні та спеціальні школи, які розміщені в гарних парках і чудових приміщеннях, щоб не порушувалися права дітей з інвалідністю.

Загалом ми знаємо, що масово закриваються школи в сільській місцевості, що існує проблема, коли вони просто руйнуються, і на сьогодні приміщення можна використовувати на освітні, культурні та медичні цілі. Але треба дати можливість громадам розпоряджатися цим майном, здавати його в оренду за умови, що кошти надходять до бюджету саме на освіту.

Пропоную прийняти законопроект за основу і доопрацювати його, а якщо не будуть враховані вимоги тимчасової слідчої комісії, то не голосувати в другому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення законопроекту. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо використання майна ліквідованих комунальних закладів середньої освіти у сільській місцевості» ([№ 5230](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Бачу, Олександр Сергійович щось хоче сказати.

Олександр Сергійович Корнієнко. Будь ласка.

КОРНІЄНКО О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, є пропозиція наступний законопроект сьогодні не розглядати, бо немає за станом здоров'я ані Гришиної, ані Бабака в залі, просто немає кому доповісти про підготовку проекту до другого читання. Замість цього пропонується розглянути законопроект [№ 5068](#) щодо порядку обрання на посади членів Вищої ради правосуддя. Це важливий законопроект для макрофіну.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Шановні колеги, пропонується законопроект № 5068 підняти, а законопроект [№ 4486](#) сьогодні не розглядати через хворобу доповідачів.

Шановні колеги, немає заперечень? Давайте проголосуємо. Для такої зміни питань порядку денного потрібно набрати 226 голосів.

Ставлю на голосування пропозицію Олександра Сергійовича Корнієнка. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» ([№ 5068](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Нам потрібно набрати 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді заступника міністра юстиції Банчука. Будь ласка.

БАНЧУК О.А., заступник міністра юстиції України. Доброго дня, колеги! Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується законопроект, внесений Президентом України і визначений як невідкладний.

Метою законопроекту є впровадження в діяльність органів суддівського врядування принципів професійної етики і доброчесності.

Проектом закону передбачається створення Етичної ради, до складу якої входитимуть шість членів: три особи делегуватимуться з числа суддів чи суддів у відставці Радою суддів України, а три – нашими міжнародними партнерами, які співпрацюють протягом останніх трьох років з Україною у сфері боротьби з корупцією та/або у сфері судової реформи. Це перше.

Друге. Надання повноважень членам Етичної ради здійснювати перевірку кандидатів на посади членів Вищої ради правосуддя і давати рекомендації щодо відповідних кандидатів.

Наступне, третє. Впровадження повноцінних конкурсних засад добору кандидатів на посади членів Вищої ради правосуддя.

І четверте. Створення Служби дисциплінарних інспекторів у структурі Вищої ради правосуддя і надання їм відповідних повноважень.

Також дуже важливо. Ми запроваджуємо в законопроекті і відповідно в законодавстві вимогу доброчесності, зокрема, передбачається, що чинні члени Вищої ради правосуддя також повинні пройти процедуру перевірки їх відповідності принципам доброчесності. Згідно із законопроектом це буде здійснювати Етична рада.

Потрібно також наголосити, що Венеційська комісія надала попередній схвальний висновок на цей законопроект. Ми вважаємо, що зауважень щодо можливої неконституційності положень цього законопроекту немає, тому що відповідні положення, відповідні повноваження Етичної ради жодним чином не посягають на конституційний статус...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє. Ну, і просите підтримати законопроект, я так зрозумів, хоча ви і не встигли сказати.

Слово надається голові Комітету з питань правової політики народному депутату України Андрію Євгеновичу Костіну. Будь ласка.

КОСТІН А.Є., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні колеги! Цей законопроект про продовження і завершення реформи Вищої ради правосуддя, органу суддівського врядування в Україні. Пан заступник міністра юстиції вже визначив основні новели цього законопроекту, які стосуються забезпечення принципу добросовісності як новими членами Вищої ради правосуддя, так і перевірки на добросовісність чинних членів Вищої ради правосуддя.

Верховна Рада України направила цей законопроект до Венеційської комісії для надання висновку. Венеційська комісія спільно з Генеральним директором з прав людини та верховенства права Ради Європи надала цей терміновий висновок на прохання парламенту.

Комітет, розглядаючи це питання, з розумінням ставиться до того, що законопроект буде суттєво доопрацьований між першим і другим читаннями, зокрема, з урахуванням рекомендацій Венеційської комісії, що перелічені у висновку комітету, ви мали можливість із ними ознайомитися.

На підставі викладеного вище Комітет з питань правової політики вирішив: рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні проект закону № 5068, поданий Президентом України як невідкладний, прийняти за основу; звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду цього законопроекту про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей в тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту; запропонувати суб'єктам права законодавчої ініціативи оформити рекомендації Венеційської комісії та Генерального директорату з прав людини та верховенства права Ради Європи як поправки та пропозиції до законопроекту.

Прошу підтримати законопроект у першому читанні, а ми доопрацюємо його до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Євгеновичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати? Є, звичайно. Мушу запитати, Сергію Володимировичу.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти, щоб усі народні депутати могли реалізувати своє право. Будь ласка.

Слово надається народному депутату України Веніславському Федору Володимировичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановні колеги! Сьогодні ми розглядаємо в першому читанні законопроект, ініційований Президентом України Володимиром Зеленським і визначений як невідкладний. Це один із законопроектів, норми якого мають забезпечити приведення діяльності Вищої ради правосуддя у відповідність із конституційними вимогами і рекомендаціями, зокрема, наших міжнародних партнерів.

Суть цього законопроекту в удосконаленні діяльності Вищої ради правосуддя для ефективного виконання цим конституційним органом своїх функцій і у забезпеченні відновлення довіри до Вищої ради правосуддя з боку українського суспільства.

Стосовно Служби дисциплінарних інспекторів. Саме вони мають стати тим допоміжним елементом чи механізмом, що забезпечить фахову підготовку усіх справ, які розглядаються Вищою радою правосуддя, і відповідно ухвалення обґрунтованих, виважених рішень.

Закликаю всіх народних депутатів України підтримати цей законопроект. До нього, дійсно, є низка зауважень, зокрема, висловлених у рекомендаціях наших партнерів, Венеційської комісії, але ці зауваження і пропозиції можуть бути враховані між першим і другим читаннями. Голова Комітету з питань правової політики чітко зазначив, що позиція комітету – доопрацювати цей законопроект до другого читання, щоб він не викликав ні в кого заперечень ані щодо змісту, ані щодо майбутніх процедур діяльності Вищої ради правосуддя.

Наша політична сила партія «Слуга народу» буде підтримувати цей законопроект. Закликаю всіх народних депутатів, які мають намір зробити ефективною діяльність Вищої ради правосуддя, також його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Федоре Володимировичу.

Слово надається, я так розумію, Олегу Анатолійовичу. Макаров Олег Анатолійович, фракція «Голос». Будь ласка.

МАКАРОВ О.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Ми неодноразово наголошували на тому, що неприпустимим є формальний та безсистемний підхід до судової реформи. Минуло понад півтора року з моменту необдуманого ліквідації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, відтоді вона не працює. Вища рада правосуддя залишається неререформованою, добір суддів до судів не відбувається. Фракція «Голос» від початку наполягала на тому, що відбір кандидатів у члени Вищої ради правосуддя має здійснюватися на конкурсних засадах, саме про це перша частина цього законопроекту. Тому фракція «Голос» буде підтримувати цей законопроект у першому читанні.

Стосовно перевірки на добросовісність чинних членів Вищої ради правосуддя. Ми переконані, що така перевірка має бути дієвою та здійснюватися відповідно до Конституції України.

Питання запровадження Служби дисциплінарних інспекторів у складі Вищої ради правосуддя чи в якийсь інший спосіб є непродуманим, на мій погляд. Переконаний, що це питання викличе найбільшу дискусію. Непродумана пропозиція про створення Служби дисциплінарних інспекторів ставить під ризик прийняття в цілому дуже важливого і актуального закону.

Пропоную і закликаю колег підтримати законопроект у першому читанні, доопрацювати його до другого читання, виключивши з тексту норми, що не відповідають Конституції України та суперечать здоровому глузду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Власенку Сергію Володимировичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане голову, у мене просте запитання: скільки можна про судову реформу говорити політичними гаслами? У моїй руці висновок Венеційської комісії щодо цього законопроекту. Що там зазначено?

Перше. Жодної системності в законодавчому забезпеченні судової реформи український парламент не демонструє. Вириваються із контексту певні невеличкі питання, які потім реалізуються невідомо як.

Друге. Механізм, запропонований щодо порядку призначення членів Вищої ради правосуддя, де є беззаперечний вплив іноземних представників, навіть не відповідає вимогам Венеційської комісії. Про це чітко зазначено у висновку.

Третє. Венеційська комісія вбачає в низці норм цього законопроекту можливість порушення Конституції України.

Як можна голосувати за цей законопроект? Як можна про щось говорити? Навіть Венеційська комісія, члени якої, в принципі, завжди кажуть про те, що повинен бути іноземний компонент, зазначила, що так, як написали, – це, по суті, є передачею судової системи України під вплив іноземних представників.

До речі, нам ніхто не сказав, що цей законопроект спрямовано на покращення роботи системи судоустрою, тому що це не так. Його спрямовано на виконання меморандуму з Міжнародним валютним фондом, про що записано і у висновку Венеційської комісії, і в усіх інших документах.

Ще раз підкреслюю, не можна навіть за 600 мільйонів гривень нарізати, як салямі, державний суверенітет України. Уже обирали нам іноземці Директора Національного антикорупційного бюро України, уже обирали нам іноземці

інших представників, уже іноземці в наглядових радах. Покажіть ефективність цієї роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Шуфричу Нестору Івановичу, фракція «Опозиційна платформа – За життя».

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Прошу передати слово вельмишановному народному депутату Німченку Василю Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Продовжу виступ свого колеги.

По-перше. Венеційська комісія в трьох своїх висновках однозначно вказала на неправильність тверджень у наших законопроектах стосовно того, що міжнародні експерти, ревізори-інспектори чи члени конкурсних комісій можуть брати участь у формуванні постійно діючих органів, зокрема в системі судових установ. Повторюю, це було в трьох висновках. Нагадаю, лише Президент України звернувся, як вони однозначно сказали, що Президент неправий. Він познущався з Конституційного Суду України, а будь-який вплив на судову владу є недопустимим.

По-друге. Відповідно до Конституції України, почитайте, судова влада працює автономно як самостійна гілка державної влади, і виконавча влада, точніше президентська гвардія, вертикаль, не має права втручатися в її діяльність.

То що ж ми робимо, коли пропонуємо створити дисциплінарних інспекторів? То що ми створюємо, коли заводимо іноземців, причому посилаючись на те, що оскільки вони є донорами і платять гроші, то повинні брати участь у підборі кадрів Вищої ради правосуддя?

Хочу вас поінформувати, що статтею 131 Конституції України Вища рада правосуддя визнається конституційним органом, який самостійно має вирішувати, корпоративно у всій системі судових установ, що таке управління судовою владою. А в нас судова влада під каблуком президентської вертикалі, до того ж виконавчої.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще хтось бажає виступити? Бачу, лише один народний депутат Поляков. Тоді я надаю йому слово. Прошу запросити народних депутатів до залу, невдовзі перейдемо до голосування.

Слово надається народному депутату Полякову Антону Едуардовичу. Будь ласка.

ПОЛЯКОВ А.Е. Шановні колеги! Подивіться, будь ласка, що ви зараз збираєтеся прийняти. Ви зараз збираєтеся допомогти узурпувати владу Президенту Зеленському. Ви робите з нього ще одного диктатора, який я не знаю

куди втече. Він почав із Конституційного Суду України, коли йому щось не сподобалося, коли судді мали заблокувати земельний закон та інші перли, які видавала ця Верховна Рада України із «слугами народу». Потім був Окружний адміністративний суд міста Києва, коли ми мали отримати першого президента-корупціонера в історії України. А зараз справа дійшла до Вищої ради правосуддя. Повністю знищуються функції парламенту щодо контролю та призначення членів Вищої ради правосуддя. І це в парламентсько-президентській республіці!

Не слухайте пана Федора, що розповідає про якісь гарні речі, тому що відповідати за все це будете ви та ваш Президент, який отримує за перевищення своїх повноважень строк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошую народних депутатів зайняти свої місця, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» ([№ 5068](#)) за основу з пропозицією комітету щодо врахування запропонованих уточнень під час підготовки до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Шановні колеги, надійшла заява від двох фракцій з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Петро Олексійович Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Зараз ми перейдемо до розгляду надважливого проекту постанови про створення тимчасової слідчої комісії щодо розслідування так званої справи приватної військової компанії Вагнера – російської терористичної організації, яка складається з десятків тисяч терористів, на совісті яких тисячі загиблих українців: це і літак МН17, і літаки Іл-76 під Луганським аеропортом та Ан-26, катування українців у полоні та багато інших злочинів.

Понад рік монобільшість не надає своїх представників, перешкоджаючи створенню цієї тимчасової слідчої комісії, де-факто стаючи на бік ворога. Вони зараз будуть просувувати свою комісію. Нагадую, тимчасові слідчі комісії – це

конституційний механізм опозиції для парламентського контролю. Влада має правоохоронні, наглядові органи для того, щоб реалізовувати свої функції і перевіряти інформацію, яка поширюється.

Я був шокований, коли зараз журналісти оприлюднили інструкції з Офісу Президента України народним депутатам України з монобільшості, де наказується не голосувати за створення тимчасової слідчої комісії, а голосувати за Сторку з дерибаном 750 мільйонів у вигляді хабара. Коли було ще більше припущення парламенту? Я ще раз скажу, друзі, ми маємо об'єднатися і захистити вибір народу.

Хочу твердо наголосити, що ми не повинні захищати «крота» у найвищому політичному керівництві держави, яке спочатку заперечувало сам факт проведення цієї операції. І я як п'ятий Президент України і колишній Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України вимушений був розкрити інформацію, що саме я санкціонував у співпраці з міжнародними партнерами цю операцію, яку могли назвати блискучою операцією українських спецслужб.

І сьогодні хочу сказати: не бійтеся, що хтось від влади постраждає, бійтеся, що постраждає Україна, що буде підірвано авторитет нашого міжнародного співробітництва спецслужб, а нам зараз це конче потрібно для того, щоб зупинити російську навалу і російський наступ.

Закликаю насамперед представників монобільшості: це історичне голосування, від якого залежить, зокрема і те, як вас будуть згадувати, тому підтримайте проект постанови щодо «вагнерівців», підтримайте наші спецслужби, підтримайте те, що злочинці мають бути покарані, і навіть Гаазьким судом, включно з Путіним.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до розгляду проекту Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих протиправних дій посадових осіб, що могли призвести до уникнення кримінальної відповідальності членами «приватної військової компанії Вагнера» та нанесення шкоди національним інтересам України» ([№ 4105](#)).

Спочатку ми повинні проголосувати за розгляд цього питання за скороченою процедурою. Для цього нам потрібно набрати 150 голосів. Готові голосувати?

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 171.

Рішення прийнято.

Розглядаємо це питання за скороченою процедурою.

Доповідає народний депутат України Костенко Роман Васильович, автор цього проекту постанови. Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Нарешті ми домоглися того, що цей проект постанови внесено на розгляд залу. У разі його прийняття суспільство зможе дізнатися правду, чи була зрада в найвищому керівництві держави і чи були зражені наші розвідники.

Це взагалі питання не політичне, а питання національної безпеки і роль в цьому парламенту, тому що парламент – це та інституція, яка обрана народом, зокрема, і для того, щоб здійснювати контроль за урядом і за Президентом України, а також виправляти їх помилки.

Вважаю, що створення цієї тимчасової слідчої комісії покаже нашому суспільству і міжнародним партнерам, що Україна є демократичною державою, в якій парламент адекватно реагує на всі виклики національній безпеці. Ми повинні захищати своїх розвідників, які кожного дня ризикують своїм життям заради збереження нашої країни. Ми повинні показати нашим офіцерам, що ми нікому не дамо їх зрадити.

Ще раз закликаю всіх об'єднатися саме навколо створення цієї тимчасової слідчої комісії. Шановні колеги, нам треба проголосувати проект постанови і виявити, чи була зрада в Офісі Президента України. Один раз і назавжди поставити крапку в цьому питанні.

Прошу підтримати проект постанови № 4105.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергій Віталійович Кальченко. Будь ласка, Сергію Віталійовичу.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих протиправних дій посадових осіб, що могли призвести до уникнення кримінальної відповідальності членами «приватної військової компанії Вагнера» та нанесення шкоди національним інтересам України» (№ 4105).

Згідно з пропозиціями депутатських фракцій до персонального складу цієї комісії пропонується обрати представників фракцій: партії «Голос», партії «Європейська солідарність» і партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Від інших фракцій і депутатських груп пропозицій щодо кількісного та

персонального складу цієї тимчасової слідчої комісії не надійшло і в проекті постанови прізвища представників цих фракцій і депутатських груп відсутні.

Регламентний комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України визначитися щодо проекту постанови № 4105 шляхом голосування з урахуванням зауважень комітету. Зокрема, комітет звернув увагу на редакційні неточності під час оформлення проекту постанови, а саме: в пункті 4 слово «встановити» потрібно замінити словом «визначити» і виключити слово «груп».

Крім того, регламентний комітет привернув увагу до того, що фракцією політичної партії «Європейська солідарність» запропоновано обрати заступником голови тимчасової слідчої комісії народного депутата Гончаренка, якого також запропоновано до складу тимчасової слідчої комісії (проект постанови [№ 2451](#)). Принагідно зазначу, що той проект постанови було відкликано, внесено доопрацьований проект і так само розглянуто регламентним комітетом.

Отже, нагадую, що згідно з положеннями Регламенту Верховної Ради України і Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» народний депутат може бути обраний лише до складу однієї комісії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати це питання? Є. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Народний депутат Лозинський Роман Михайлович, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

Рахманін Сергій Іванович. Будь ласка.

РАХМАНІН С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Друзі, звертаюся, власне, до тих, кого вважаю своїми друзями незалежно від фракційної приналежності. Народний депутат – це таке окреме спеціальне звання, яке делегує вам дуже великий ступінь свободи, незалежності та необхідну дрібчку сумління.

Відповідно до Конституції України, незалежно від того, обиралися ви за списками партій чи в мажоритарних округах, ви називаєтеся народними депутатами і представляєте весь народ. Народний депутат – майже єдина фізична особа (ще і Президент України), яка є суб'єктом права законодавчої ініціативи. Кожен із вас має право представляти народ і пропонувати народу.

Це дуже просте питання, яке, насправді, є маркером для вас, наскільки ви є вільними, сумлінними і незалежними. Це дуже просто – натиснути кнопку «за», згадавши, які принципи ви відстоювали на Майдані та на фронті, як жили і як будете дивитися в очі своїм колегам і виборцям. Насправді це просто – натиснути кнопку «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бужанський Максим Аркадійович замість Марчука Ігоря Петровича. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, нагадаю вам, що півтора року тому Верховна Рада України не змогла створити тимчасову слідчу комісію щодо загибелі людей в Одесі. Не змогла, пообіцяли повернутися до цього питання, визначити, хто винен у загибелі людей, але якось не сталося. Мабуть, уже сім років це неважливі запитання: хто вбив людей, за що та як? А зараз ми спостерігаємо спроби двох політичних сил використати заради політичних спекуляцій, я навіть не скажу ситуацію, а їх думку про те, що могло відбутися.

Ще раз підкреслюю, це відверті спекуляції на питанні національної безпеки країни. Я за те, щоб захищати нашу національну безпеку всіма способами, але я проти спекуляцій. Усі ми добре знаємо, що це тільки політичні ігри. Тому пропоную вам не підтримувати цей проект постанови, не слухати те, що вам кажуть. Уже винесено вирок, задалегідь винесено вирок. У такі ігри щодо національної безпеки ми не граємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Славицькій Антоніні Керимівні, оскільки народний депутат Євтушок не буде брати слово.

Бурміч Анатолій Петрович. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Останні декілька місяців ми чуємо і в засобах масової інформації, і під час різних виступів – всюди, від кого тільки ми не чуємо: були «вагнерівці» чи їх не було, відбулася зрада чи її не було? Думаю, треба на цій історії поставити крапку. Особисто мені дуже цікаво, на місці влади я обов'язково таку тимчасову слідчу комісію створив би для того, щоб розібратися.

Якщо зрада була, то треба позбавитися зрадників, посадивши їх у тюрму за те, що вони зробили. Якщо зради не було, то, звісно, заткнути роти і не спекулювати цією інформацією.

Особисто мені, як людині, яка пропрацювала не один десяток років в органах безпеки і через чий руки проходило дуже багато оперативних і кримінальних справ, дуже цікаво: все-таки ця робота проводилася в рамках оперативно-розшукової справи і ким, спільно чи самотійно? Це перше.

Друге. Були «вагнерівці» чи це були заробітчани? Чому? Тому що «вагнерівці» – це приватна армія, що обов’язково супроводжується спецслужбами, міністерством оборони. То все-таки, що це було? У них є своя зброя, свої літаки тощо. Чи це все-таки були заробітчани? Мені теж цікаво. Я маю свою думку, роблю свої висновки, я їх оголошувати не буду, просто ставлю запитання.

Далі. Була зрада чи ні? Це був фейк чи все-таки були дії? Вважаю, що в рамках тимчасової слідчої комісії потрібно зібрати фахівців і дійсно розібратися: було чи не було. І поставити на цьому крапку, щоб різні журналісти і сумнівні організації з розслідування не заробляли на цьому і не розхитували у нас ані владу, ані опозицію, ані суспільство. Просто, щоб ми жили і знали правду.

Особисто я буду підтримувати створення цієї тимчасової слідчої комісії для того, щоб зрозуміти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще одна фракція – з мотивів, і переходимо до голосування... Ще буде хтось з мотивів? Ар’єв виступатиме з мотивів, бачу. Добре.

Тоді, будь ласка, Євтушок – 1 хвилина і Ар’єв – 1 хвилина. Прошу.

ЄВТУШОК С.М. Дякую, пане головуєчий. Фракція «Батьківщина», Рівненщина. Шановні колеги! Ми маємо в порядку денному для розгляду два проекти постанов. До першого, який ми зараз розглядаємо, фракція «Батьківщина» надала свою кандидатуру до складу тимчасової слідчої комісії, фракцію буде представляти Сергій Євтушок, тобто я.

Вважаю, що ми, оскільки говоримо про основи національної безпеки нашої країни, маємо, якщо навіть цей проект постанови не набере необхідної кількості голосів, утворити все-таки комісію, адже питання є настільки резонансним і має великий запит суспільства, що ми повинні розслідувати цю справу.

На засіданні комітету представники іншої комісії Мар’яна Безугла і Давид Арахамія також пообіцяли, що одним із перших будуть розглядати питання «вагнерівців».

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за створення першої та другої тимчасових слідчих комісій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ар’єв Володимир. Будь ласка.

АР’ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). На вас зараз дивляться убиті українські десантники і льотчики, яких нищили російські найманці «вагнерівці»

у 2014 році. На вас сьогодні дивляться чесні офіцери спецслужб, які були при-
нижені тим, що їх надзвичайно складна робота була «злита» в один момент.

Я як народний депутат і журналіст свого часу викрив брехню і Служби
безпеки України, і Офісу Президента України про те, що цієї спецоперації не
було, надавши всі необхідні документи. Скажіть, будь ласка, і родини загиблих,
і офіцери, і всі інші люди не мають права знати правду? Не бійтеся цієї правди,
вона все одно буде, коли *Bellingcat* видасть своє розслідування. Не бійтеся
сьогодні ваших есемесок і проголосуйте за те, щоб ми перед світом показали
себе сміливими, тому що правду не приховати, а Україна буде зганьблена.
Давайте насамперед подумаємо про Україну і про...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Рудик. Після цього ще – Шахов, і переходимо до
голосування.

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з пи-
тань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198,
Черкаська область, самовисуванець). Тимчасова слідча комісія – це колегіаль-
ний орган, що створюється з числа народних депутатів на певний період, метою
діяльності якого є проведення розслідування з питань, що становлять суспільний
інтерес.

У Верховній Раді України 16 січня 2020 року був зареєстрований проект
Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України
для здійснення парламентського контролю за розслідуванням вбивства Павла
Шеремета». У травні профільний комітет вніс цей проект постанови на розгляд
залу. І досі – о диво! – його ніхто не розглядає.

Вісім місяців тому на весь світ прогрімала справа «вагнерівців». І тільки
сьогодні, через вісім місяців, ми розглядаємо цю справу, про яку Секретар Ради
національної безпеки і оборони України сказав, що немає ніяких даних, тому її
і не розглядають.

Мені «до лампочки», як буде називатися тимчасова слідча комісія. Мені
«до лампочки», хто буде її головою. Але давайте здійснювати свій парламент-
ський контроль за значущими, резонансними справами, чого від нас вимагає
суспільство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов. Після цього переходимо до голосування.

Сергію Володимировичу, будь ласка.

ШАХОВ С.В. Шановні колеги! Я повністю підтверджую слова Сергія
Рудика, що нині тимчасова слідча комісія не є дієвим механізмом для вирішення
питань. Три місяці тому була створена тимчасова слідча комісія, головою якої
є Руслан Горбенко, а заступником голови – Сергій Вельможний, до її складу ще
входять 15 народних депутатів. Вони ухвалили на-гора висновок щодо пожеж

у Луганській області, щодо вбивств людей, що треба звільняти зі своєї посади Гайдая і покарати. Вбивця сидить в обласній військово-цивільній адміністрації і грабує область на мільярди гривень! Сьогодні всі правоохоронні органи мовчать. Малодушність і брехня! І ніхто з влади не звертає на це увагу. Це злочин і колаборація всередині нашої країни. Зверніть, шановні колеги, на це увагу.

Повинен бути парламентський контроль і заборона цим чиновникам керувати в нашій державі. Треба не просто відстороняти, а потрібно саджати негідників...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, перед тим як ми перейдемо до голосування, я продовжую засідання Верховної Ради України на 15 хвилин.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих протиправних дій посадових осіб, що могли призвести до уникнення кримінальної відповідальності членами «приватної військової компанії Вагнера» та нанесення шкоди національним інтересам України» ([№ 4105](#)). Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, я не зобов'язаний зачитувати, я зобов'язаний попросити показати, подивіться в Регламенті Верховної Ради України. Ідемо далі.

Переходимо до розгляду проекту Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з розслідування можливих протиправних дій представників державної влади та інших осіб, що сприяли порушенню державного суверенітету та територіальної цілісності і несли загрозу національним інтересам та безпеці України» ([№ 5243](#)).

Шановні колеги, пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Нам потрібно набрати 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Ще раз наголошую, я продовжую засідання, але до завершення розгляду цього питання.

Запрошую до слова народного депутата України Арахамію Давида Георгійовича. Будь ласка.

АРАХАМІЯ Д.Г. Колеги, я дуже коротко. У нас з самого початку була велика дискусія стосовно і інциденту з «вагнерівцями», і з цими нескінченними «плівками Медведчука», що ми зараз бачимо в розслідуваннях пана Бігуса, і з попередніми плівками, які було опубліковано. Усі ці моменти можуть бути трактовані, як такі, що мають ознаки державної зради.

Враховуючи те, що в нас є маленькі за кількісним складом фракції та групи, тобто існує реальний дефіцит щодо народних депутатів, а вони не можуть одночасно перебувати в кількох тимчасових слідчих комісіях, ми вирішили створити більшу тимчасову слідчу комісію, яка може розглядати всі ці епізоди, підкреслюю, всі епізоди.

Ми маємо попередню домовленість із фракцією «Батьківщина», паном Євтушком, який тільки що доповідав, що після провалу голосування, яке щойно відбулося, він долучиться.

Наскільки мені відомо, в одному з ефірів представники партії «Європейська солідарність» також сказали, що до складу тієї комісії, яку буде створено, вони дадуть свого кандидата. Тому це буде репрезентативна тимчасова слідча комісія, яка може розглядати згідно із законом ці питання.

Прошу підтримати проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергію Віталійовичу Кальченку. Будь ласка, Сергію Віталійовичу.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув проект постанови № 5243. Комітет ухвалив рішення рекомендувати парламенту розглянути цей проект постанови і прийняти рішення відповідно до частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України з урахуванням зауважень комітету і пропозицій щодо уточненої редакції проекту постанови.

Зокрема, комітет зауважив, що оформлення проекту постанови потребує редакційного уточнення в назві та основних завданнях комісії, а саме: назву викласти в такій редакції: «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій представників органів державної влади та інших осіб, що могли сприяти порушенню державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності України і становити загрозу національній безпеці України».

Основні завдання викласти в такій редакції: «...вивчення та розслідування фактів щодо можливого надання представниками органів державної влади України та іншими особами державі-агресору сприяння у протиправній діяльності проти основ національної безпеки України, виявлення загроз суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній

економічній та інформаційній безпеці України, а також вжиття заходів для запобігання таким загрозам».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати це питання? Тільки я дуже хочу, щоб ми вклалися в час і сьогодні проголосували. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Устенку Олексію Олеговичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

УСТЕНКО О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальномандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Давиду Арахамії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давид Арахамія. Будь ласка.

АРАХАМІЯ Д.Г. Прошу передати слово пану Неклюдову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усе. Я два рази не можу передавати. Дякую за зекономлений час.

Устінова Олександра Юріївна, фракція політичної партії «Голос».

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальномандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Фракція «Голос». Знаєте, ми не будемо підтримувати утворення цієї тимчасової слідчої комісії. І на це є абсолютно об'єктивні та зрозумілі причини. Подібна комісія, насправді, бере на себе величезну, масштабну роботу, мабуть, усіх правоохоронних органів, починаючи від прокуратури і закінчуючи Службою безпеки України.

Тільки вдумайтеся, про що вони говорять: «з питань розслідування можливих протиправних дій представників органів державної влади та інших осіб, що могли сприяти порушенню державного суверенітету». З якого року ви будете досліджувати ці питання? Який план дій? Що ви запланували досліджувати? Лісові пожежі на Луганщині чи пожежі на складах в Балаклії або Ічні, чи, зрештою, п'яту колону у Верховній Раді України, чи захід Аксьонова сюди?

Дев'ять місяців уся міжнародна громадськість говорить про «вагнерівців». І саме створення цієї тимчасової слідчої комісії розмиває фактично фокус, ми не

доб'ємося, гарантую, і не почуємо висновків щодо «вагнерівців», поки нас, на жаль, *Bellingcat* не ткне носом і не покаже, хто винен. Ви знаєте, що окупанти – це страшно, а колаборанти, які сидять в Офісі Президента України, – це вдвічі страшніше.

Ми категорично проти утворення цієї тимчасової слідчої комісії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто буде виступати?

Запрошую до слова Олексія Олексійовича Гончаренка, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Фракція «Європейська солідарність». Тільки що, насправді, було провалено створення тимчасової слідчої комісії щодо «вагнерівців», тому що влада боїться цього розслідування. Вона розуміє, що під час розслідування вийде на саму себе. Саме тому нам зараз підсовують обманку: начебто давайте створимо комісію щодо розслідування можливих протиправних дій представників державної влади та інших осіб, що сприяли порушенню і так далі... Друзі, з часів Хмельниччини ми будемо розглядати чи з якого часу? Можна було взагалі запропонувати: про все погане, що є в державі.

Подивіться на склад цієї комісії, хто в ній: заступник голови – народний депутат від ОПЗЖ. То, може, одразу поставити Медведчука заступником, який під «дворцовим» арештом у вас перебуває? І це про зрадницьку передачу інформації державі-агресору!

Це ганьба, що ви нарobili! Ви обманюєте людей! Ви під час кожного ефіру обіцяли, що створите комісію, яка дослідить ситуацію. Ви ж створюєте обманку для того, щоб поховати цю справу, щоб народ ніколи не дізнався, хто з найближчого оточення Зеленського «злив» операцію щодо затримання «вагнерівців», хто є зрадником. А якщо ви прикриваєте зрадника, то це означає, що ви всі – зрадники.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Полякову Антону Едуардовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

РУДИК С.Я. Шановні колеги! Звичайно, можна було б продовжити риторику, яку щойно взяли наші колеги з фракцій «Голос» та «Європейська солідарність», і наполягати на тому, що тут – добрі та хороші, а там – погані люди. Набагато складніше проголосувати за створення цієї тимчасової слідчої комісії.

Я голосував за створення першої комісії, але було лише 97 голосів. Якщо зараз знову буде 97 голосів, то й другу комісію не створимо. Чи не простіше взяти участь особисто в її роботі та наполегливо відстоювати, щоб це питання

було номер 1, а не номер 16, довести свою правоту, щоб усе українське суспільство знало: причетні Президент Зеленський і його найближче оточення чи ні. Мені здається, це було б правильніше.

Знаєте, в мене своє таке невизначене ставлення до керівництва цієї можливої тимчасової слідчої комісії. І що? Говорив і повторюю ще раз: мені «до лампочки», хто буде головою, мені «до лампочки», хто буде в керівних органах цієї комісії, але мені не «до лампочки» до людей, які розслідують цю справу, доведуть її до кінця і поставлять крапки над «і». Заходьте, голосуйте, досліджуйте і беріть безпосередньо в цьому участь.

І ще. Шановні колеги, давайте на розгляд залу вносити проект постанови щодо вбивства Шеремета. Людина сиділа 16 місяців. Хтось має нести за це відповідальність? Щодо трьох безвинних людей, двоє з них – жінки, проводиться розслідування. Це недостатній суспільний інтерес для того, щоб розглядати в цьому парламенті? Поставте на голосування цей проект постанови наступного пленарного дня, ми повинні поставити крапки і в цьому, і в інших резонансних питаннях. Цього від нас чекає суспільство.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хто ще бажає виступити? Шахов, бачу. Підходьте. По 1 хвилині. Тільки, будь ласка, швидше.

Народний депутат Шахов. Після цього ще буде виступ від фракції «Опозиційна платформа – За життя».

ШАХОВ С.В. Шановні колеги! Папір витримає все. Строк давності – 15 років. Те, що назбиралося з цього залу, з пленарних засідань, все одно буде на поверхні, бо воно завжди спливає. Покарання все одно знайде тих, хто вчинив злочин: грабує державу, спалює ліси, вбиває людей, увійшов у колаборацію в Луганській та Донецькій областях.

З цієї трибуни я сьогодні говорив, що Київський апеляційний суд уже виніс рішення, що незаконно було скасовано вибори на Луганщині та Донеччині. Мільйон людей повністю позбавили конституційного права обирати.

Тимчасова слідча комісія з питань розслідування пожеж на Луганщині вже зробила висновки, треба з крісла занести в тюрму негідників. Але нуль.

Ще раз, папір витримає все. І правда все-таки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Скорик Микола Леонідович, фракція «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка. Після цього переходимо до голосування, шановні колеги.

СКОРИК М.Л. Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Більшість нашої фракції підтримала попередній проект постанови про створення тимчасової слідчої комісії щодо «вагнерівців». Ми з повагою ставимося до всього залу

і вважаємо, якщо пропонується створення тимчасової слідчої комісії, то вона має бути. Але мені огидні ці ігри, які зараз ведуть і щодо попередньої комісії, і щодо цієї.

Усі добре розуміють, що здійснюється політичний тиск на нашого однопартійця Віктора Медведчука, ми маємо сказати: руки геть від Віктора Медведчука і стоп політичним репресіям! Це перше.

І друге. Якщо ви говорите, що мають бути тимчасові слідчі комісії, то які в нас можуть бути злочини в державі і що ми можемо розслідувати? Ви не розслідували масові вбивства на Майдані під час, як ви називаєте, Революції Гідності, ви не розслідували масове вбивство людей 2 травня в Одесі (*Шум у залі*). То про що ви говорите? Немає в цій державі ані законів, ані Конституції України!

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з розслідування можливих протиправних дій представників державної влади та інших осіб, що сприяли порушенню державного суверенітету та територіальної цілісності і несли загрозу національним інтересам та безпеці України» ([№ 5243](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету. Ще раз повторюю, прийняття в цілому з урахуванням пропозицій комітету.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритим. Завтра ми продовжимо роботу о 10 годині.

Дякую.